

Jó Pajtás

2018. X. 25.

72. évf., 29. szám

Faragjunk tökvicsorit!

Az újvidéki maratonfutás képekben

Hogyan éltek az ókori görögök?

A szerelem jelei

Miért kapcsolod ki a tévét?

Műholdak tapogatták le a Földet

Több, mint sport –

Törteli László színművész, kertész újaszmi tanít

A magyarok nyilaitól ments meg, Uram, minket!

Attrakciónak számít, ha a nyári táborokban lovasok, íjászok jelennek meg. Szinte nincs, akinek ne nyerne el tetszését a magas állat megülése, vagy az

zásban, íjjal való lövésben, megismerhették őseink harcászati eszközeit, betekintést nyerhettek harcmódorukba. És ez a lányokat sem hagyta hidegen.

Napjainkban sem a vadászatban, sem a hadviselésben nem találkoznunk nyilvesszövel és íjjal, annál inkább a sportban és a hagyományápolóknál. Tudni kell, hogy a XX.

Mi minden tartozik őseink harci felszerelésébe?

A legapróbb részletekre is figyelnie kell annak, aki sikeresen akar íjászni

erős karnyújtással járó íjlesztés, célzás, lövés, még akkor is, ha fél kipróbálni. Címoldali képünk és a többi felvétel is az Újvidéken megrendezett Gion Nándor Olvasási Versenyen készült, amikor a táborlakók belekóstolhattak az íjászat létűnt, de a hagyományápolóknak köszönhetően megtekinthető világába. A temerini **Törteli László** színművész, egyéni vállalkozó szabadidejében előszeretettel gyűjti őseink már-már feledésbe merült használati eszközeit, igyekszik megismerni életmódjukat, hitvilágukat, szokásaikat, majd tudását önzetlenül át is adja, ha arra kéri. Címoldalunkon a temerini Kókai Imre iskola növendékének, **Bottyán Klaudiának** ad utasítást a sikeres lövéshez. Rajta kívül a táborozók kipróbálhatták magukat a cél-

Tudnunk kell, hogy hajdanán a vadászatot segítette az íj, később a harcokban is bevetették. Az első íjászatra utaló jelek 50 000 évvel ezelőtti időkből maradtak fenn! Mint harcászati eszközt egészen a késő középkorig alkalmazták.

A honfoglalás kori (és annál is korábbi) magyarok a sztyeppei népekhez hasonlóan, életmódjukhoz híven, kiváló lovasíjászok voltak. Ezt tanúsítja a híres középkori fohász is: „A magyarok nyilaitól ments meg, Uram, minket!”. Az íjászat az államalapítás után sem tűnt el Magyarországról. Évszázadokig voltak még könnyűlovas egységek, akik ezt a harcmódot folytatták, például a székelyek és a kunok. Az íj egészen a végvári harcok idejéig használatban maradt.

század elején az olimpián is szerepelt íjászverseny, majd 1920 után hosszú időre kikerült a műsorból, csak 1972 (München) óta szerepel rendszeresen teljesjogú versenyszámként. A hagyományápolás terén viszont Vajdaságban is, de az anyaországban is mind több helységben, mind többen ismerkednek meg ezzel az ősi vadászati, harcászati eszközzel. Erre nyújtott jó alkalmat a Gion-tábor is.

N-a

Fotó: Stanyó Gábor

Újra tematikus szám

Az október végi dinoszaurusz-szám sikerén felbuzdulva újra tematikus számot tervezünk. Eláruljuk: a jövő heti Jó Pajtás vezértémája a tudomány lesz – még a viccekben is! –, tekintettel november 3-ára, a magyar tudomány ünnepnapjára.

Játsszunk együtt karácsonyig!

Éppen két hónap választ el bennünket a karácsonytól. Bármennyire is hihetetlenül hangzik, kevés idő maradt, de talán elegendő, hogy addig egy jót játsszunk, több fordulóban, izgalmas kérdésekkel, majd értékes nyereményekkel ajándékozzunk meg benneteket, melyeket a karácsonyfa alá tehettek.

Mi lesz ez? A részleteket megtudhatjátok jövő heti számunkból!

Szabó Lőrinc

Töprengés egy körúti padon

Mennyi jó és mennyi rossz fut össze itt véletlenül, hány ember toladódik, hány akarat lükteti össze a percek mozaikjait és mennyi erő a körútak egy-egy mozdulatát!

Ki tud eligazodni e roppant szövevény minden szálán, mely mint ideg a testben, úgy fut az utca rajzában, hordva-termelve saját parancsát, s vágyait? Óh, mind-mind egyedül fut és nem akar törődni senkivel: óh, nem törődik senkivel az élet, és véletlenek irányítják a sikert, véletlenek ítélnek fölöttünk, s ki tudja, nem tévedés-e minden?

Mennyi jót akartam én is és mennyi rossz lett az eredmény: hányszor láttam hitványnak azt, aki épügy becsülte magát, mint magamat én: óh, hány akarat, titok és vágy teremti meg életünk egy-egy mozdulatát! Jaj, le kell hunynom a szememet és rábízni magam a csodára, mert már nem tudom, mi rossz s mi jó, – és majdnem úgy ülök itt a körúti padon, az utca ezer mozdulata előtt, mint mellettem az az öreg úr, aki sorsa tulvilágából szeliden mosolyogva nézi, hogy futkosnak előtte a gyermekek, és legjobban annak örül, hogy e pillanatban oly nyáriasan-melegen csókolja arca kiszáradt bőrét az őszi nap.

KÉSZÜLŐDÉS ŐSZI VERSENYEINKRE

Csík Mónika lesz a vendégünk Udvarnokon

Megérkeztek az első benevezések a november 3-án Óbecsén (Samu Mihály iskola), és a november 10-én Udvarnokon (Szent Száva iskola) tartandó sakk-, illetve gyermekvers- és prózamondó versenyünkre. Emlékeztetnénk, hogy mindkét versenyre október 31-éig várjuk a benevezést.

A 43. Jó Pajtás Sakkturnára máris készülnek a serlegek, érmek. Másik versenyünkre, a vers- és prózamondó vetélkedőre serlegek és érmek helyett könyvajándékokat készítünk. Védnökeink között lesz a Magyar Szó mellett az újvidéki Forum Könyvkiadó és a topolyai Solymosy Kft. Könyvesház.

LEGFONTOSABB bejelentésünk mégis az, hogy udvarnokai rendezvényünket Csík Mónika író nyitja meg, majd bemutatja Székénylakók című kötetét is egy közvetlen, rendhagyó író-olvasó találkozó keretében.

Kérdéseikkel szerkesztőségünkhöz fordulhatnak a 021/457-100-as telefonszámon, de a jopajtas.szerk@magyarszo.rs e-mail-címen is válaszolunk.

Ami érdekel, annak utánanézek

„Hirtelen furcsa zajt hallott, és egy nagy, sötét árnyékot látott a feje fölött. Egy óriási méhecske kerengett, zümmögött a levegőben.

Te ki vagy? – kérdezte a jövevényt.

– Én méhecske vagyok, szeretnék kicsit lakmározni a szirmaid közül.

– Jó – mondta a virág, és széttárta fehér ruháját.

– Mondd, méhecske, te sokat láttál már a világból? Mekkora? Vannak még fák a mandulafán túl is? És a felhők mögött? Ott is vannak virágok? És azt tudod-e, hogy hova szalad a szél, és merre tartanak a felhők?”

(Kéri Katalin: A cseresznyevirág álma)

Ugye nem akarsz ilyen tudatlan lenni? Pedig azok maradnak, akik nem tanulnak.

– Jaj, már megint az a fránya házi földadat! Jaj, az ellenőrző, jaj a dolgozat, jaj a felelés! Bárcsak beteg lenne a tanár, s elmaradna az óra! Bárcsak ne lenne lecke! Bárcsak lyukas óránk lenne!

S a sok kunyerálás: ne legyen házi feladat, ne írjunk ellenőrzőt, halasszuk el!

Mennyi fohász, mennyi kívánság! Ismerős, ugye?

Pedig csak akarni kell, s máris könnyebben megy a tanulás. Rá kell beszélni magatokat: ezt meg akarom tanulni! Más kérdés, ha érted, szeretted azt a tantárgyat. Ez már érdekel. Itt már rábeszélés nélkül is megy a tanulás, sőt nem is kell tanulni, mert az órán megjegyezted, mert odafigyeltél. Csak az odafigyelés! Nem mindig sikerül! Különösen ha órákon rá gondolsz...

Az óbcesei Sever Đurkić iskolában arról beszélgetünk **Zapletán Erika** magyartanár nő tanítványaival, a hetedikes **Balog Martinnal**, **Mecsek Miával**, **Szabolcski Szabolccsal**, **Lapis Dáviddal**, **Nagy Natáliával**, a hatodikos **Stefaniga Violával** és az ötödikes **Lovas Fionával**, melyik a kedvenc tantárgyuk, amit szívesen tanulnak, gyakorolnak, amihez hozzáolvasnak.

Martin nagyon is odafigyel az órákon, főleg azokon, melyeket kedvel, aztán otthon csak átolvassa, s máris tudja a tananyagot.

– A biológia és a földrajz a kedvenc tantárgyam – jelenti ki elsőként Martin –, ugyanis a biológia az életet tanulmányozza, s az engem érdekel. A Jó Pajtásban is át szoktam nézni az állatokról szóló írásokat. Legutóbb a sasról olvastam. A földrajz is szép tantárgy, mert érdekel, mely területeken milyen emberek élnek. Erről is olvastam a legutóbbi Jó Pajtásban, mégpedig, hogy kik lakják Vajdaságot, és hol él legtöbb magyar. Hozzá szoktam olvasni még az interneten, a tévében. Kedvenc csatornáim a BBC, a Discovery...

Mia egykor az iskola legjobb szavalója volt, s kíváncsi vagyok, mely tantárgyakat kedveli most.

– Engem is a földrajz és a biológia érdekel a legjobban – mondja Mia –, és mostanában érdekességeket keresek az anyaggal kapcsolatban. Ha prezentációt készítek, ezzel fölkeltem az osz-

Róluk példát lehet venni

tálytársaim érdeklődését, mert mindenki szereti az érdekességeket. Legutóbb azt olvastam, hogy Izlandon nincs szünyög.

Szabolcs is minden órán odafigyel, hogy ott hon keveset kelljen tanulni.

– Nekem is a földrajz és a biológia a kedvencem – halljuk Szabolcstól –, s főleg az állatok érdekelnek. Vannak könyveim, melyeket szívesen olvasgatok. A Kis utazók nagy könyve a kedvencem. Sok érdekességet találok benne. Amikor órán felelek, az olvasottakat is belefoglalom, s a tanár ezt díjazza. Ötöst szoktam kapni. Persze az interneten is szoktam utánanézni a tananyagom...

Flórián a tornát és a biológiát kedveli.

– Én is minden órán odafigyelek – jelenti ki Flórián –, de szeretek futni, így a kedvencem a torna. Gyorsfutásban szoktam jeleskedni: 50 és 600 méteres távon első vagyok. Az állatokat is nagyon szeretem: van négy papagájom és egy afrikai sünim. Most lett hat kis süni, bent vannak a szobámban. A terráriumban élnek, amiben van egy kis házika, ahova be szoktak húzódni. Megszelídítettem őket. Ha benyúlok, megismeri a szagomat, odajön, rámászik a kezemre, megsimogatom.

Dávid kiváló eredményt ért el a nemrégben Adán megtartott Szarvas Gábor Nyelvművelő versenyen, különdíjas lett.

– Mégis a sport, a földrajz és a kémia érdekel a legjobban – mondja Dávid. – Szeretem az országok területeit, fővárosait megjegyezni, érdekel, merre, milyen emberek élnek. Én is odafigyelek órákon, különösen a kémia köt le. Szeretem, mikor kísérletezünk, meggyújtunk valamit, és az színes füsttel ég. Asztaliteniszeselek, a bácsföldvári klub tagja vagyok.

Natália is a biológiát és a kémiát kedveli a legjobban, szeret kísérletezni.

– Én is odafigyelek órákon, de azért otthon is hozzáolvasok a tananyaghoz. Van egy jó könyvem, Az emberi test, sokszor átlapozom. Tavaly bigiórában az állatokról tanultunk, azért kedveltem. Otthon van egy kutyám, egy nyulam meg egy papagájom. Én gondozom őket.

Fiona nevével is találkozhattál már a Jó Pajtásban, ugyanis kiválóan zongorázik, rész vett a nyáron Óbecsén a zenei táborban is.

– Mivel hat éve járok zeneiskolába, nem csoda, ha a kedvenc tantárgyam a zene, nem kell utánanézni, hisz mindent tudok. Igaz, mielőtt ellenőrzőt írnék, átnézem. Nagyon szeretek zongorázni, és gyakorolni is. Naponta egy órát szoktam gyakorolni, de ha versenyre készülök, többet is. Amikor Párizsba mentem versenyezni, délelőtt és délután is két-két órát gyakoroltam. Nagyon szeretem, így nem esik nehezemre a gyakorlás.

Viola szeret rajzolni, de kedveli a biológiát, a zenét. Nem is csoda, hisz ő is jár a zeneiskolába, zongorázik, hegedül...

– Azért legjobban a rajzot kedvelem. Negyedikben megnyertem két pályázatot is. Otthon sokat szoktam rajzolni, festeni. Amikor készek a műveim, megmutatom a szüleimnek. Ők az első kritikusaim. Sokszor tanácsot adnak, hogy hogyan rajzoljak. Idén nyáron a lábamra is festettem temperával egy virágcsokrot. Lefényképeztük. A tanárom nagyon dicsér, hogy szépen rajzolok, s biztat, hogy rajzoljak, fessek sokat, majd eladom a festményeimet, s lehet, hogy ebből fogok felnőttként megélni – fejezi be beszélgetésünket Viola.

Koncz Erzsébet

Milyenek láttuk a Tanyaszínház idei előadását?

Mai számunkban megkezdjük a Tanya+Szín+Ház rajzpályázataunk díjazott munkáinak közlését. Az eredményt a múlt héten tettük közzé, miután **Bicskei Anikó** grafikus hosszú gondolkodás után hét munkát javasolt egyenrangú díjra. Ezúttal **Cékus Lara**, (5. osztály, Ady Endre iskola, Kishegyes, felkészítő pedagógus **Vass Szabolcs**), **Bálint Vivien** (5. osztály, Stevan Sremac iskola, Thurzó Lajos kihelyezett tagozat, Zenta, felkészítő pedagógus **Sambert Belec Anikó**) és **Erdei Anna Dorka** (6. osztály, Ady Endre kísérleti iskola, Kishegyes, felkészítő pedagógus **Vass Szabolcs**) munkáját láthatjátok.

Gratulálunk a szerzőknek és felkészítőiknek.

A jövő héten a további négy díjazott munkát is megmutatjuk. A nyereményeket, melyeket szerkesztőségünk hamarosan eljuttat a díjazottaknak, a **Tanyaszínház**, a **Vajdasági Színházmúzeum**, a **Vajdasági Magyar Művelődési Intézet** és a **Forum Könyvkiadó** biztosította. A legfőbb jutalom mégis az lesz, hogy a díjnyertes munkákat kiállítjuk a Tanyaszínház kavillói otthonában.

A nagyközönség – terveink szerint – a Tanyaszínház jövő évi bemutatója alkalmával tekintheti meg az alkotásokat, méghozzá közvetlenül a bemutató előtt.

A többi díjazott alkotást a jövő héten közöljük.

N-a

Cékus Lara, 5. osztály, Ady Endre iskola, Kishegyes

Bálint Vivien (5. osztály, Stevan Sremac iskola, Thurzó Lajos kihelyezett tagozat, Zenta)

Erdei Anna Dorka, 6. osztály, Ady Endre kísérleti iskola, Kishegyes

8 település – 8 csapat – 8 játék

A palicsi Miroslav Antić Általános Iskola tornatermében negyedik alkalommal tartották meg a Saktivity elnevezésű, sakk tudást igénylő logikai-ügyességi vetélkedőt. A Világsakkfesztivál keretében, az Aragóniai Beatrix Sakk Klub által szervezett megmérettetésben október 13-án nyolc települést képviselő nyolc csapat vett részt, a nyolc híresség által vezetett játékosok pedig nyolc játékban mérték össze tudásukat és tehetségüket.

A Világ megismeri a Neved vezérgondolattal megszervezett Világsakkfesztiválhoz az idén 160 helyszín csatlakozott. A Saktivity kiötlője, egyben a palicsi rendezvény főszervezője, **Rózsa Zsombor** elmondta, hogy ebben a globális megmozdulásban Szerbiát és a

vajdasági magyarságot a Saktivity képviselte.

Akárcsak az előző három évben, az idei Saktivity is a nyolc településről érkezett nyolc csapat mérte össze sakk tudását, ügyességét, gyorsaságát és kreativitását

nyolc játékban. Csapatkapitányi minőségben a palicsiakat **Pámer Csilla** színművésznő, a ludasi csa-

patot **Szabó Ádám** énekes-zenész, a csantavériket **Dér Zsolt** hegedűművész, a zentaörsi különítményt **Kajdoci Tamás** súlyemelő, a felsőhegyi diákokat **Szalai Attila** karikaturista, az oromi csapatot **Kádár Panna** modell, a szigetvári különítményt **Zsolnai Tamás** nemzetközi zumbapresenter, a kispiciakat pedig **Hulló Zsófia** fesztiválszervező vezette. Az idei bajnok a házigazda palicsi csapat lett, második helyen a ludasiak végeztek, a harmadik helyezést pedig a felsőhegyi csapat szerezte meg.

A Saktivity a Bethlen Gábor Alap támogatásával valósult meg. S. Z.

HATÁRTALANUL

4 nap – 4 város – 4 templom

A Határtalanul! program jóvoltából anyaországi, hódmezővásárhelyi diákok négy nap alatt négy helyszínen négy vallás templomaival ismerkedhettek meg Vajdaságban.

A hódmezővásárhelyi Szőnyi Benjámint Református Általános Iskola hetedikes tanulóit 2018. október 12-én tárlatvezetéssel, műhelymunkával és játszóházzal fogadták Topolya Község Múzeumában, majd megtekintették a topolyai Sarlós Boldogasszony római katolikus templomot. A következő három napon Bácskossuthfalva református, Zombor szerb orthodox és Szabadka zsidó kulturális örökségével ismerkedtek a tanulók.

A Határtalanul! program célja a Magyarországon működő közoktatási intézmények hetedik osztályos tanulói számára a határon túl élő magyarság megismerése, elsősorban kulturális és honismereti megközelítésben, az adott tájegység sajátosságainak felfedezésével együtt. A tanulók ismereteinek bővüléséhez jelentős mértékben hozzájárult a topolyai múzeumi séta is, melynek során a Munk Artúr-kiállítással ismerkedtek meg a diákok. Topolya Község Múzeuma a hódmezővásárhelyi iskola szerbiai tartózkodásának pártfogója, az utazás programjának megszervezője.

SZAJÁN

A falu szívének ünnepe

„Tanulj meg mindent, amit lehet, amikor csak lehet, akitől csak lehet! Egyszer eljön az az idő, amikor hálás leszel ezért magadnak.”

Ez az idézet volt iskolánk alapításának évfordulóján az ünnepi műsor mottója. A hagyományokhoz híven október 5-e az a nap a tanévben, amikor arról emlékezünk meg, hogy megalakult az az oktatási és nevelési intézmény, mely a mai napig kicsik és nagyok második otthona, ahol generációk nőnek fel és sajátítják el azt a tudást, mellyel tovább tudnak lépni a nagybetűs Életbe. A rendezvényen a Móra Károly Általános Iskola tanulói által készített műsorösszeállítást tekinthette meg a tanári kar, a közönség és a meghívott díszvendégek az épület tornatermében. A műsorban szerepelt az iskolai kórus, felléptek az alsós és felsős tanulók is egy-egy szavalattal, írással, jelenettel, illetve táncal.

Ma iskolánknak mindössze öt tucat tanulója van, továbbra is nyolc tagozaton. Az oktatás egy váltásban zajlik, magyar nyelven. A tanórákon kívül számtalan aktivitás vár mindazokra, akik vevők a tudományágak alaposabb megismerésére. Jó az együttműködés a helyi és községi szervekkel. Kéthavonta megjelenik az iskola folyóirata, a Suliújság. Tanulóink kiemelkedő eredményeket érnek el a versenyeken, jól helytállnak a községi rendezvényeken, diadalmaskodnak az irodalmi és képzőművészeti pályázatokon, aktívak az iskolai életben, segítőkészek egymással a mindennapokban.

A rendezvény végén minden fellépő a színpadon állva hangosan kijelentette: mindenkinek olyan iskolát kívánnak, mint az övék.

A szajáni Móra Károly Általános Iskola Diákparlamentje

Ha október, akkor gyermekhét

Ha gyermekhét van, mindenki mosolyog. A gyerekek minden tanévben ezt a hetet várják a legjobban. Tudják, hogy ekkor az órák rövidítettek, meglepetésben részesülnek nap mint nap, és hogy a diákszabvány órák után izgalmas vetélkedőket szervez a számukra. Az idén sem volt ez másképp. Volt sportnap, meglepetéskoncert és kirándulás, valamint aszfaltrajz. Voltak stafétajátékok, vetélkedők, karaoke és persze jókedv, móka, nevetés. Az összegyűjtött támogatásnak köszönhetően mindennap nagyszünet után „meglepi” üdítőt vagy édeséget, gyümölcsöt kaptak a tanulók, a versenyszámokban helyezést elértek pedig apró jutalmakban részesültek. Még aludni kell néhányszor a következő gyermekhétig, de tanulóink máris nagyon várják.

A szajáni Móra Károly Általános Iskola Diákparlamentje

Varázstorony vetélkedő

Egerben idén is meghirdették a Varázstorony elnevezésű vetélkedőt, melyre határon túliak is jelentkezhetnek. Az egri Eszterházy Károly Egyetem VARÁZSTORONY egysége és az Eötvös Loránd Fizikai Társulat Heves Megyei Csoportja a háromfordulós versenyt az alábbi időrend szerint hirdette meg:

Nevezés:

2018. október 08. – 2019. december 14.

Első forduló:

❖ INGYENES VARÁZSTORONY-LÁTOGATÁS

2018. október 18. – 2019. január 31.

Második forduló:

❖ Online vetélkedő

2018. december 14. – 2019. március 20.

❖ Iskolai válogató

2019. március 27. (szerda)

Harmadik forduló:

❖ Országos döntő

2019. április 24. (szerda)

Részvevők:

A versenyre magyarországi, ill. határon túli 7. osztályos tanulók jelentkezhetnek, osztályközösségeként – tanáraik révén vagy egyénileg. A verseny témaköre: Csillagászati és fizikai érdekességek.

A versenyzők a Varázstorony Planetáriumával, Csillagászati Múzeumával és Varázstermével kapcsolatos kérdésekben, illetve kísérleti feladatokban mérik össze tudásukat.

Tananyag, felkészülés:

– az INGYENES VARÁZSTORONYBELI LÁTOGATÁS előadásainak anyaga révén,

– a Varázstorony honlapjára (www.varazstorony.hu) felkerülő képes, információs anyag révén,

– az online vetélkedő során, az egyes kérdéseknél megadott hasznos linkek segítségével.

A verseny díjazása: Az országos döntő nyertesei és tanáraik között 150 000 Ft értékű nyerepméltóság kerül kiosztásra (csillagászati és természetfigyelő távcsövek, kísérleti eszközök, könyvek, könyvtalványok stb.). A döntő minden résztvevője kap oklevelet.

Nevezni nevezési lap kitöltésével, kizárólag e-mailben lehetséges a varazstoronyvetelkedo@gmail.com címen. Részletes útbaigazításért ugyanitt lehet jelentkezni, de szerkesztőségünk is útbaigazítást tud nyújtani (jopajtas.szerk@magyarorszo.rs).

Miénk a város újra

Hatodik alkalommal hirdették meg a Miénk a város! című játékot

A magyarországi Nemzetpolitikai Államtitkárság idén hatodik alkalommal hirdette meg Miénk a város! című játékát, amelyre 6–10 éves külhoni magyar óvodások és kisiskolások jelentkezését várják.

A verseny témája idén a család, így szervesen kapcsolódik a 2018 a külhoni magyar családok éve programsorozathoz. A játék négy héten keresztül tart, a gyerekeknek különböző feladatokat kell megoldaniuk: az első feladat

pénteken, október 12-én volt, az utolsó pedig november 8-án lesz.

Az idei verseny nyertesei 100-100 ezer forint értékű Csodasarkot nyerhetnek a közösségük részére.

A játék a www.mienkavaros.hu oldalon érhető el.

A király próbája

Egyszer volt, hol nem volt, az Óperenciás-tengeren is túl, még az Üveg-hegyen is túl, élt egyszer egy király. Annak volt három fia.

Egyszer hír érkezett a palotából, hogy a vasorrú bába elrabolta a szomszéd király leányát. Odaálltak a legények az apjuk elé, s kérték, hadd szabadítsák ki a királykisasszonyt. A király beleegyezett, de csak úgy, ha egy fia megy, s addig a másik kettő vele marad. Elindult hát a legidősebb királyfi. Ment, mendegélt, míg egy végtelen nagy tengerhez nem ért. A messzi távolban látszott a vasorrú bába kacsalábon forgó kastélya. A tengerparton egy aranyhal ficáncolt, s közben segítségért esedezett. A királyfi azonban mintha meg sem hallotta volna, megfordult s visszament apjához. Másnap a középső fiú indult útra. Elért ő is a tengerhez, szétnézett ő is, látta a kastélyt, de nem tudott sehogy sem odajutni. A kishal hozzá is kiáltott, de akárcsak a testvére, ő is megfordult és hazament. A legkisebb legény is felkerekedett, s hét nap hét éjjel ment, míg oda nem ért a végtelen tengerhez. Ott körülnézett, rögtön meglátta a kastélyt, de a tengeren sehogy sem tudott volna átkelni. Egyszer csak halk hangot hallott.

– Drága jó királyfi, segíts, kérlek! Juttass vissza a tengerbe! – mondta a hal. A legény belerakta a vízbe. A hal megköszönte és így szólt hozzá:

– Jó tett helyébe jót várj! Segíttél, így hát én is segítek rajtad. Pattanj a hátamra, és elviszlek téged a vasorrú bábához.

A legény úgy is tett. Ott elváltak egymástól, a királyfi egyedül ment tovább. Bement hát a kastélyba megkeresni a leányt. Megnézte mind a 99 szobát, de sehol se találta. A fiú nagyon elszomorodott, hogy ő sem fog sikerrel járni. Az utolsó szobát is átnézte, ahol a vasorrú bába volt, és egy gyönyörű pacsirta. Mielőtt a királyfi nekirohant volna a vasorrú bábának, az megszólalt:

– Tedd el a kardod, királyfi! Nem akarlak bántani. Kiálltad a próbát, s megszerezted a királylányt.

Ekkor csodák csodájára a pacsirta átváltozott aranyhajú királylánnyá.

A királyi hazavitte, ott pedig lakodalmat csaptak és boldogan éltek, ha meg nem haltak.

Rajslí Ádám, 7. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse

Ősz

*Őszel hullik a sok falevél,
szerteszét fújja a szél.
Ugrál a mókus a fán,
élelemre lel talán.
Bebújik az odújába,
meleg van ott éjszakára.*

*Az avarban mászkál a süni,
mert ő olyan picike.
Elbújik, mert fél,
nemsokára itt a tél.*

*Füstölögnek a kémények,
elhalványulnak a nyári élmények.
Köd ereszkedik a tájra,
az emberek melegre vágyanak.*

Surányi Antónia, 7. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér

Egy estém otthon

Egyszer a nyári szünetben az emeleten lakó unokaöcsém lejötték egy lentelős bulira.

Vacsoraidőben azt mondta az idősebb sottogva:

– Endre, gyere vissza a szobába, engedjünk zenét, vaduljunk!

– Ez nagyon jó ötlet – feleltem –, de én... – nem jutottam szóhoz, mert nagyon, de nagyon éhes voltam.

– Mi? – kérdezte Kriszti.

– Jó, akkor majd vacsi után játszunk.

– Örülök, de hol van Tomi? – szoltam.

– Mit tudom én! – szeppent meg.

Kerestük az ágy alatt, a szekrényben, mindenhol, még az illemhelynél is. Búsán mentünk a konyhába enni, de mire odaértünk, a kicsi már befejezte.

Szidott minket azért, mert háromszor is szólt anyu. Büntetésből nem partizhattunk.

Tóth Endre, 4. osztály, Kókai Imre iskola, Temerin

A padtársam

Az én padtársam Mia. Magas, vékony, követi a divatot, ja, és szeret énekelni, leginkább operát.

A kedvenc tárgya, amit mindennap magával visz, a fésűje. Imádja, szinte minden óra után fésülködik, mert ha nem, úgy néz ki, mint egy bohóc. De attól még szeretjük. Sokat szokott nevetni. Magabiztos és segítőkész. Szereti az izgi sztorikat. Most mesélek nektek egy történetet.

Egyik napon, azaz hétfőn, a 101-es szoba felé igyekezve, az informatikaterem kapuját átlépve, leültünk az asztalhoz. Mia, a főhősünk, szeme elé helyezte kis kacsóját, s hát a körmei egy szombati csalódást idéztek föl. Még jobban megnézi, csodálkozik egy kicsit, majd megszólalt:

– Képzeld el, tanár úr – majd bánatos szemei lefelé néztek. – Szombaton, 2018. szeptember 22-én kézilabdameccsünk volt – sóhajtott egyet főhősünk, majd folytatta mondanivalóját. – A labda suhanásakor, meccs közben mind a három ujjamon letört a köröm – fejezte be Mia, miközben a könnye is kicsordult. A tanár úr vett egy nagy lélegzetet, lehunyta szemét, összetette kezét, és arca elé emelte:

– Tartsunk egyperces megemlékezést! – változott át pappá a tanár úr.

– Ámen – mondta mindenki egyszerre.

Síri csönd lett az osztályban. De olyan csend, hogy még a bűdös bogár zümmögése is hallatszott a terem sarkában.

Sok ilyen vicces történet van még Miáról, de ha az összeset elmondanám, azt holnap reggelig sem fejezném be. A lényeg, hogy Mia a legjobb padtárs számomra.

Berec Katinka, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

A legjobb barátom

A legjobb barátnőm neve Fehér Szabina. Ő hetedik osztályos tanuló, a becsei Petőfi Sándor Általános Iskolába jár. Szabinát a Lurkóházban ismertem meg. Külső jellemzői: barna haj és barna szem, magas, sovány. Belső tulajdonságai miatt a legjobb barátnőm, ugyanis nagyon kedves, segítőkész, vicces, mosolygós és jószívű. Tudom, hogy rá mindig számíthatok és ő is rám. Mert a barátság erről szól. Amikor a Lurkóházban befejezzük a házi feladatot, beszélgetni szoktunk, mert a barátok mindent megosztanak egymással. Általában bújócskát, fogócskát és focit játszunk. Szabina nagyon szépen be tudja fogni a hajam, aminek én nagyon örülök. Ezért viszonzásul én is csinálom neki frizurát. Minden barátságban van egy kis vita is, de remélem, hogy mi ketten mindig a legjobb barátok maradunk.

Mester Katalin, 4. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

A világ legjobb helye a játszótér

Muhi Rebeka, 3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa

A nyár legszebb pillanata

A nyári szünidőben anyukámmal és a nővéremmel egy körutazáson vettünk részt.

Két napot töltöttünk Prágában, majd tovább utaztunk Franciaország fővárosába, Párizsba. Ebben a csodálatos városban négy napig voltunk. Megnéztük a nevezetességeket, jártunk a Versailles-i kastélyban, a Louvre múzeumban, a Notre-Dame templomban. Hajókáztunk a Szajna folyón. Számomra a legcsodálatosabb pillanat az volt, amikor az Eiffel-toronyból ráláthattunk az egész városra. Innen megnéztük a Diadalívét, és láthattunk egy szép szökőkutat. Az utolsó napot Münchenben töltöttük.

Nagyon sok élménnyel tértünk haza, melyeket sohasem fogok elfelejteni.

Nógrádi Edvin, 6. osztály, Arany János iskola, Orom

Az angyal története

Hol volt, hol nem volt, élt egyszer egy szegény ember.

Ezt az embert Mátyásnak hívták. Nagyon szegény volt. Nem tudhatta magáénak mást, mint egy lusta, rátarti fiút. Hát egy nap, mikor az utcán sétálgatnak, szembe jön velük egy világszép asszony. A fiúnak, akit mellesleg Péternek hívtak, majd kiesett a szeme a csodálkozástól. Aztán észbe kapott, hogy nem egyedül, hanem apjával jött. Elszégyellte magát. Gondolt egyet s rákiáltott az apjára:

– Hát maga meg miért követ engem? Még az hiányozna, hogy bántaná ezt a szép asszonyt!

– Elnézésem kérem! – mondta szelíden az apja, mintha tényleg az történet volna, amit a fia előadott.

Majd szép lassan lehúzódott az útra. Odalépett Péter az asszonyhoz és mondta neki:

– Jó napot, hölgyem! Hogy hívják?

– Jó napot! Engem Irénnek hívnak – válaszolta.

– Lenne kedve velem sétálni?

– Persze, igen.

Elmentek hát járni egyet. Egy idő után egymásba szerettek. Egy nap szintén sétálni ment Péter az apjával. Szembe jött velük Ilona. Péter újrajátszotta azt, amit először. Így ment ez napokon, heteken, hónapokon keresztül. Egyszer csak odaállt Péter a szerelme elé, s megkérte a kezét.

– Igen – válaszolta boldogan Ilona.

– Csak azzal a feltétellel, ha megöleted azt az embert, aki folyton követett téged!

– Hát jó – felelte félénken Péter, ugyanis tudta, hogy az apjáról van szó.

Behozatta az apját, s mikor beleszúrták a kardot, Mátyásnak semmi baja sem lett. Ugyanis kiderült, Mátyás egy angyal volt. Ilona ezt rögtön

A farkas

Szabó Szintia, 6. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

tudta, de azt is tudta, hogy csak úgy tudja visszavinni a mennybe, ha a saját fia öleti meg. Végül Ilona elrendelte, hogy ha egyszer eljön az idő, Péter is velük tudjon menni.

Így volt ez. Aki nem hiszi, járjon utána.

Nagy Viola, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Mátyás király udvarában jártam

Nem vagyok más, csak egy szakács, de én látom el finomságokkal, kitűnő étkekkel Mátyás királyt.

Nem Magyarországon, hanem Olaszországban születtem, olasz származású vagyok, eredetileg Aragóniai Beatrix királyné udvarában főztem. Beatrix királynét Mátyás király 1474. szeptember 5-én jegyezte el, majd 1476. december 22-én összeházasodtak. Nem Beatrix volt az első felesége a magyar uralkodónak, hanem Podjebrád Katalin. Katalinnal 1463-ban kötöttek frigyet. A fiatal királyné csupán 14. életévét töltötte be, amikor 1464. március 8-án gyermekágyi lázban meghalt. A gyermek Mátyás király törvényes utóda lehetett volna, de sajnos édesanyja halála előtt egy hónappal ő is meghalt. Podjebrád Katalin nyughelye a Szent Zsigmond prépostsági templom volt Budán.

Beatrix az esküvőjük után újdonsült férjéhez költözött Budára. A szegény fiatalasszony hamar ráunt a magyar ételekre, és hozatott Olaszországból Budára néhány szakácsot, köztük engem is. A férjnek sem kellett több, hamar megkedvelte az olasz főztjeinket. Egyik nap viszont véletlenül túl sok borsot találtam a levesbe tenni, és a király akkorát tüszentett, hogy beleremegtek a budai vár falai. Tüstént hívatta a szakácsokat, engem is, és sorra kikérdezett minket, hogy ki fűszerezte a levest. Rákövörös arccal, lehajtott fejjel előre léptem, és vártam a sorsomat. Ezért biztos felakasztanak, gondoltam, mire a király megszólalt:

– Hát te borsoztad meg ennyire a levest?!

– Igen, felséges király! – válaszoltam szégyenkezve.

– Milyen büntetést szabhatnak ki neked? Talán akasztassalak fel? Na, de most az egyszer megkegyelmezek, azzal a feltétellel, ha kitalálsz a találos kérdésemet. Űgyis az mondják a szolgák, hogy te vagy a legokosabb a cselédek között, de majd én meglátom, mire való a te tudományod.

„Sarka van, de nem cipő,

A haja viszont ehető.

És ha már megette a javát, őszül már az öregapám!”

Mire gondoltam? Holnap reggelig van időd, hogy megmondod a helyes választ!

– Igen, felség – válaszoltam idegesen.

Sírva rohantam a szobámba, és hevesen kezdtem gondolkodni, vajon mire gondolhatott a király. Dél múlt tíz perccel, és még mindig nem jöttem rá a megoldásra. Kínzott az éhség, ezért elindultam a konyhába, hogy átvegyem az ebédemet, de Beatrix királyné szolgálója állt előttem, aki azt mondta:

– Ezen a kenyéren kívül mást nem ehetsz! Ez a büntetésed!

Szikráztam a dühtől, de nem volt mást tenni, kimentem az udvarra, és szép lassan kezdtem majsolni a kenyeret. Egy pillanatra aztán kinyomtam megálltam az evéssel, és elkezdtem nézegetni az elemóziát. Hát volt mindkét végén sarka, és a haja is finom volt. Alatta pedig a kenyérből olyan színűnek nézett ki, mint egy öregember ősz haja. És hirtelen nagyon vidám lettem, mivel rájöttem a megfejtésre. Másnap a király pontban hétkor maga elé hívatott, és kérdezte, kitaláltam-e a rejtvényt, megvan-e a megoldás.

– Felséges király uram! A válasz a kérdésre a kenyér, mert mindkét végén van sarka, a haja finom és ehető, alatta pedig a kenyérből található, ami olyan színű, mint amikor az ember haja megőszül.

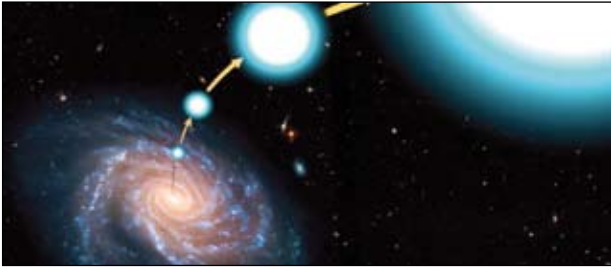
– Ejj! Tényleg ez a megfejtés! Na, legyen, itt maradhatsz életed végéig, de ezentúl ebédnél ki ne hagyja a kenyeret!

Így történt, hogy ottmaradtam a budai várban, és azóta én vagyok Mátyás király főszakácsa.

Kis Jovák Luca, 6. osztály, Stevan Sremac iskola, Emlékkiskola, Zenta

ŰRKUTATÁS

Galaxisunk felé száguldó csillagokat találtak

Az Európai Űrügynökség még 2013-ban indította útnak a Gaia névre keresztelt űrtávcsövet, amely azóta két nagyobb frissítést is elérhetővé tett számunkra, a másodikkal idén már bőven 1 milliárd fölé emelve azon csillagok számát, amelyek pontos helyet kaptak térképünkön. Most néhány kifejezetten érdekes példányt figyeltek meg, amelyek felénk közelednek.

A kutatók korábban, a 2014 és 2016 között rögzített adatok alapján, összesen 7 millió csillag pontos sebességét és utazásuk irányát változták fel, ezek között pedig 20 olyan példány is akadt, amelyek ennek alapján kellő iramra tettek szert ahhoz, hogy végül a Tejútrendszert is maga mögött hagyják. A most közzétettek viszont arra világítanak rá, ezek jó része valójában nem távolodik, hanem éppen közeledik felénk, amit továbbra is a galaxis közepén elhelyezkedő szupermasszív fekete lyukkal, pontosabban az azzal való interakcióval magyaráznak.

A hipersebességűként kategorizált csillagok azok, amelyek megfelelő iramban közlekednek az eredeti galaxis elhagyásához, ezek másodpercenként akár 700 km-t is megtehetnek, a Tejútrendszer közép-pontjától pedig 100 és 50 ezer fényév közötti távolságra helyezkednek el, tehát meglehetősen nagy a szórás. (sg.hu)

KLÍMAVÁLTOZÁS

Megnégyszereződött a természeti katasztrófák száma

A klímaváltozás hatására az 1970-es évek óta megnégyszereződtek az időjárással összefüggő természeti katasztrófák a Vöröskereszt és a Vörös Félhold Társaságok Nemzetközi Szövetsége (IFRC) szerint. A segítségnyújtásoknak a 70-es években évente 80-100 ilyen jellegű katasztrófa miatt kellett intézkedniük, az elmúlt évben azonban már 400 ilyen esetet regisztráltak.

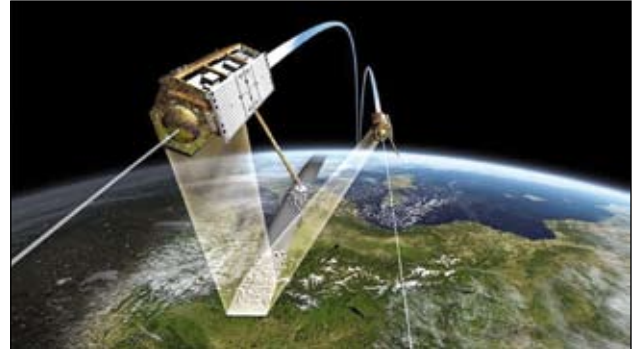
Az éghajlatváltozásnak tehát nemcsak természeti, hanem humanitárius következményei is vannak: ha a Föld felmelegedése eléri a két Celsius-fokot, 189 millió embert fenyeget az élelmiszerhiány, négy Celsius-fokos emelkedés esetében az érintettek száma már átlépi az egymilliárdot. A globális felmelegedés miatti szélsőséges időjárási jelenségek már ma is évente 22,5 millió embert kényszerítenek otthonuk elhagyására. (MTI)

FÖLDKUTATÁS

Német műholdak letapogatták a Földet

Tudományos szempontból nagyon fontos munkát végeztek el a Német Űrkutatási Központ (DLR) szakemberei, de látványnak sem utolsó a végeredmény, amit letettek az asztalra. A szevezet két műhold radarképe alapján elkészítette a Föld háromdimenziós térképét, ami nem kevesebb mint 148 millió négyzetkilométernyi terület feldolgozását jelenti.

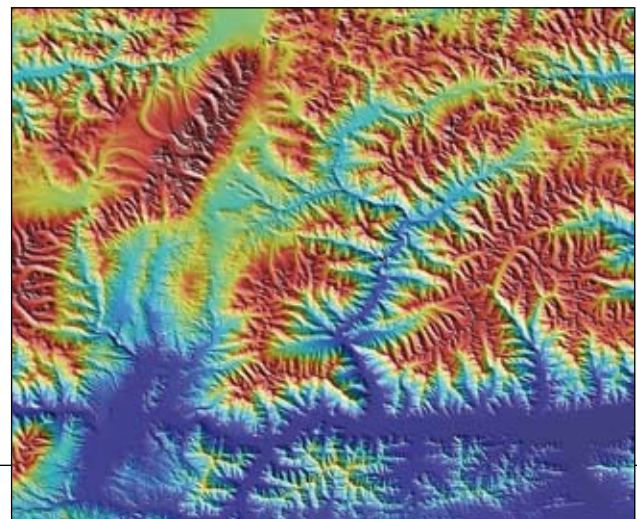

A DLR bárki számára elérhetővé tette a felvételeket, így téve lehetővé a tudósok számára, hogy letöltsék és megvizsgálják azokat. Mindez azért is nagyon fontos lépés, mert a térképeket többek között az árvizek előrejelzésére, vagy épp egy gyár építési helyszínének kiválasztására is remekül fel lehet használni.

A projektben két műhold, a TerraSAR-X és a TanDEM-X vett részt. Mikrohullámú impulzusokat küldtek a Földre, majd megmérték, milyen gyorsan érnek vissza a nyalábok. Ebből képesek voltak kiszámolni, hogy a letapogatott terület milyen magas lehet. Minél rövidebb idő alatt ért vissza a nyaláb, annál magasabb volt az adott terület.

A két műhold szorosan egymás mellett dolgozott, volt, hogy 200 méternél is közelebb voltak egymáshoz. Mindezt nem volt könnyű kivitelezni, hiszen nagyon precíz irányítás kellett hozzá. Ugyanakkor ez tette lehetővé, hogy az interferometria módszerével végezzék el a méréseket: az egyik műhold egyszerre volt adó és vevő, míg a második csupán vevő volt. Így „sztereóban láthatták” a Föld domborulatát.

A műholdak a Föld felszínét 90 méteres négyzetekre osztották, amelyeket egymás után tapogattak le. Ennek köszönhetően az új 3D-s térkép 1 méteres pontosságú lett. A feladat elkészültével azonban nem ér véget a két műhold munkája, azok ugyanis tovább monitorozzák a Föld felszínét, hiszen az folyamatosan változik. Ugyanakkor a két műhold már nem fiatal: a TerraSAR-X 2007-ben, a TanDEM-X pedig 2010-ben kezdte meg a munkát, így előbb-utóbb pótolni kell majd őket. Képpünkön Tibet és Himalája (hvg.hu)

Miért világít a szentjánosbogár?

Nappal észre sem vesszük, hiszen a laikus szemlélőnek ez is csak ugyanolyan bogár, mint a többi. Sötétedés után azonban „királyfi lesz a békából”: a repkedő fényes pont igazi látványosság. Lássuk, mi a magyarázat a jelenségre!

Kb. 200 különböző szentjánosbogárfajt különböztetünk meg. Egyes fajok esetében csak a nőstény képes világítani. A fény kibocsátásának két célja van: a zsákmány elejtésében és a párkeresésben is szerepet játszik. A szentjánosbogár igen rafináltan kombinálja e két célt: minden faj csak saját fajtársaival tud utódot nemzeni, sőt, fényjelzésük is fajonként eltérő.

Egyes fajok nőstényei azonban képesek utánozni egy másik faj villantásait, s ezzel odavonzák a hímeket, majd egyszerűen felfalják. A fényt a potroh elülső része termeli, a világítósejtek (fotociták) segítségével. Ezek belsejében luciferin képződik, amely a levegőben átalakul, s fényrészecskéket (fotonokat) bocsát ki.

De akkor hogyhogya csak éjjel világít a szentjánosbogár? A szentjánosbogár képes a fényjelzés időzítésére, nappal nem pazarol. Idegrendszere képes ingerekkel szabályozni, hogy mikor induljon be a fényképzés. Érdeklenség: a szentjánosbogár tojása és a lárvája is világít (halványan), ez azt jelzi, hogy életképes. A lárvaállapot 2 évig tart, amelyet mindössze 2 hétnyi villogó bogárellet követ. A szentjánosbogár sok kártékony rovar is elfogyaszt, így hasznos állat. Sajnos azonban a levegő és a víz szennyezettsége miatt egyre kevesebb példány marad fenn, s mára már alig láthatóak e különleges, repkedő fénybogarak.

Ma csak elvétve látunk egy-egy szentjánosbogarat, szerencsés az, aki rábukkan. Ám ez nem lehetetlen!

Miért olyan különleges állat a zsiráf?

A szívük súlya 12 kg, a nyakuk 2 méteres is lehet, és ultrahangokkal kommunikálnak. A zsiráf az egyik legkülönlegesebb állatfaj a földön...

1. A **legmagasabb** szárazföldi emlős, a zsiráf, születésekor kb. 2 méter, a hímek pedig 5 és fél méterre is megnőhetnek, s ehhez még hozzáadódik a 2 méter hosszú nyakuk is. Születésekor a zsiráfborjú 2 méter magasból fejjel a földre zuhan. Az újszülött zsiráfok körülbelül 1 óra elteltével kezdenek el járkálni.

2. **Egyetlen** zsiráf faj létezik, kilenc alfajjal, amit a minták szerint lehet megkülönböztetni. Nevének (Girafa Camelopardalis) jelentése: „valaki, aki gyorsan jár, egy leopárd mintájú teve”. Akárcsak a püpostevének, a zsiráfnak is van egy púp a hátán, és hosszú utat tud megtenni víz nélkül – az akácialevelekből álló lédús étrendjének köszönhetően.

3. A zsiráfok **nagy szívű** élőlények – a szó szoros értelmében. Egy 12 kilós szívve

és a magas vérnyomásra van szükségük ahhoz, hogy el ne ájuljanak, amikor visszaemlik a fejüket a talajszintről.

4. A zsiráf **nyelvének** a színe kékesfekete (hogy a nap ne tudja megégetni), és 45 cm hosszú is lehet. Nagyon kemény, és úgy tűnik, hogy áthatolhatatlan a megevett lombokban található elvetemült tövisre számára.

5. Számos kultúra **tiszteli** a zsiráfokat. Afrikai barlangrajzokon és az ősi egyiptomi művészetben is ábrázolták őket. Néhányuk sajnos orvvadászok áldozata lesz. A zsiráf farkán lévő szőrt ékszerek készítésére használják, a bőrből pedig szandálokat készítenek.

6. Sokáig azt hitték a zsiráf-ról, hogy nem ad ki **hangokat**. Javáreszt valóban csendes, de a legfrissebb megfigyelések szerint béget, rőfög, horkant és infrahanggal is kommunikál.

7. A zsiráf a nap legnagyobb részét **evéssel** tölti, 34 kg élelemre van szüksége naponta ahhoz, hogy fenntartsa hatalmas testét. Sűrű nyálát termel, ami megkönnyíti a tövisre lenyelését. A felnőtt

zsiráf túl nagy a ragadozók számára, de a kicsinye áldozata lehet oroslánoknak, leopárdoknak, hiénáknak.

8. A zsiráf átlagos **élettartama** 25 év, a fogságban élő példányoké 28 év. A vemhességi időszak 15 hónap, és nincs ikerszülés. A tehén egy alkalommal egy bébizsiráfnak ad életet.

9. Ahogy két embernek nem lehet azonos **ujjlenyomata**, úgy két zsiráfnak a foltjai sem lehetnek ugyanolyan mintájúak.

10. A vadonban élő zsiráfok általában állva **alszanak**, mivel túl sok időbe telne felállni, ha egy ragadozó közeledne.

Az őszi virágai

A narancssárga, a rozsdás, a bordó, a hamvas lila és a zöld különböző árnyalatai jellemzik az őszt. Az őszi virágai visszafogott színvilágukkal is képesek egy kis vidámságot csempészni a mindennapokba. Hogy melyek a legismertebb őszi virágok? Az árvácskán és krizantémon kívül a **fajdbogyó**, az **októberi varjúháj**, az erika, a csarab, a **díszkáposzta**.

Ela Perocci

A mi autónk

Messze lakunk a várostól, a házak itt olyanok, mint a virágok a zöld réten. Az egyik sárga, a másik piros, de van fehér meg kék is. Mi, gyerekek, egész nap az utat bámuljuk, amely kígyózva halad a város felé, autó autó után száguld rajta szakadatlanul, mintha sohase akarna vége lenni. Mi csak nézzük, nézzük az autókat, és néha úgy érezzük, mintha mi magunk is utaznánk, de sajnos, nem jutunk el soha sehova.

Reggel néhány gyerek mégiscsak elmegy a városba. Autóbuszon utaznak. Iskolába mennek.

Mi otthon maradunk nagymamával, mert apa, anya már korán elmentek a városba dolgozni. Nagymama csak egy van, édesanyánk édesanyja. A szomszéd gyerekek is mind átjönnek hozzánk. Nagymama vigyáz ránk, nagyon szeret bennünket.

Nagyokat játszunk együtt, és ha elunjuk a játékot, kimegyünk virágot szedni. Nagymama ilyenkor szüntelenül azt mondogatja:

– Vigyázzatok! Vigyázzatok! Az útra ki ne menjetek! Kicsik vagytok, még elgázol benneteket valamelyik autó. Nem szabad kimenni az útra!

Nem is megyünk, pedig szeretnénk nagyon. Föülénk az utóbuszra, és bemennék a városba. Vennék valamit. Édesapám zsömlét szokott hozni a városból, anyám cukrot, az iskolások színes papírt. Rágógumit nem hoz senki.

Nagyon szeretnénk rágógumit venni. Pénzünk is van rá. Megtakarítottuk.

Tudja mindenki, hogy szeretjük a rágógumit, de nem hoznak. Anya azt mondja, látni se akar bennünket, amint rájuk, apa azt mondja, hogy a gumi piszkos. Az iskolások nem mondanak semmit, de iskolából jövet ők is gumit rágnak.

Nagymama néha vigasztalni akar bennünket.

– Ha én bemegek a városba, egészen biztosan hozok nektek rágógumit.

– Mi is elmehetünk veled? – kérdezzük ilyenkor, de nagymama nem válaszol.

Szívesen magával vinne bennünket, de már nem lát jól, a hallása is gyöngye, no meg hogy is vihetne magával ennyi gyereket ilyen veszedelmes úton? Hiszen még ő maga sem lenne biztonságban.

– Mit vennél magadnak a városban, nagymama? – kérdezzük tovább.

– Autót.

Fíllérenként rakosgatta össze a pénzt. Régi vágya teljesül majd, ha bemegek a városba. De mikor lesz az?

Néhány iskolás rendőregyenruhát kapott az iskolában meg fehér kesztyűt. Ők már jól ismerik a közlekedési szabályokat. Átvezetik a kicsiket, őregetek az úton, megállíthatják az utókat, nehogy valakinek baja történjék.

– Vigyél el a városba iskola után – kérleltem a bátyámat.

Neki is van egyenruhája meg fehér kesztyűje, s én nagyon büszke vagyok rá.

– Jól van. Elviszlek – ígérte.

Este sokáig nem tudtam elaludni az izgalomtól. A bátyám előbb álmosodott el. Amikor elaludt, fölpróbáltam a rendőrsapkáját meg a kesztyűjét.

A bátyám másnap valóban elvitt a városba bennünket. Nagymama is velünk jött. Legszebb ruháját vette föl, a fejére selyemkendőt kötött. Mi is megmosdottunk, megfésülködtünk, és a kezünkben szorongattuk a pénzt – rágógumira.

Először autóbuszon utaztunk, aztán gyalog mentünk a városban.

Ha át akartunk menni az úton, a bátyám intett, megálltak az autók meg a kerekpárok. Még a troli is megállt. Szép nyugodtan, biztonságosan mentünk át a másik oldalra.

Bementünk egy boltba. Rágógumit vettünk. Szép színes papírba volt csomagolva. Körülvettük nagymamát. Rágcsálva kérdeztük.

– Veszel autót, nagymama?

– Veszek.

Mindnyájan bementünk vele az üzletbe, odaálltunk a pult elé.

– Kérek egy autót – mondta nagymama –, olyan kulcsosat, amit föl lehet húzni, és sokáig szalad.

– Sárgát vagy kéket tetszik? – Sárgát kérek – felelte nagymama, és ránk nézett.

A kiszolgáló becsomagolta az autót, és odaadta nagymamának. Azt hitte, odaajándékozza valamelyikünknek. Nagymama azonban a táskájába tette az autót.

Az utcán várt ránk a bátyám.

Neki is vettünk rágógumit.

Azt mondta, hogy stramm fickók vagyunk.

Most újra itthon vagyunk, de tudjuk, hogy akármikor újra bemehek a városba, mert a bátyám diákrendőr. Nagyon büszkék vagyunk rá.

Rádjuk a rágógumit.

Nagymama fölhúzza a sárga autót, leteszi a ház előtt a sima földre. Az autó szalad, fordul. Körülvöljük, és mi is benne utazunk.

Utakat rajzolunk a földre, jelzőtáblákat állítunk.

Nagymama csak ül a karosszékében, és mosolyog.

Este elteszi az autót, de tudjuk, hogy másnap újra ideadja.

Nagymamát nagyon szeretjük, ki sem tudná mondani, hogy az autó csak az övé.

– A mi autónk – mindig így mondja.

Lesz majd nekünk igazi autónk is, akkor majd mindennap bevisszük nagymamát a városba. Lehet, hogy a mi autónkat is megállítja majd egy diákrendőr. Ilyenkor megállunk, megvárjuk, amíg a gyerekek biztonságosan átmennek a túloldalra. Aztán rágógumit rágva vígan továbbhajtunk. A kis házak mellett pedig, amelyek olyanok, mint a virágok a mezőn, még egy virág nyílik akkor ki: a mi autónk garázsa.

Csík Mónika versei

Szárnyalás

Amálka vénséges vénkisasszony,
szürke szirmú húsvető virág,
kigyónyelvével legyeket,
bogarakat fal fel – mesélik,
a szeme kéklő gyertyaláng,
puha léptekkel indul reggelente
végig a nagyutcán, a városon,
utcaseprők látták, hogy a téren,
mint egy macska átoson,
aztán szökell, tovakúszik,
végigfut a háztetőkön,
kontya árnya sikló ábra
a száradó lepedőkön,
nyomában szél,
nagysokára
ül a homok földre újra,
a távolban még kivehető
széllal bélelt ruhaujja,
lám, már a folyó fölött száll,
a hidkoralton ül, tekinget,
tollászkodik, lendül újra,
élve, hogy repülhet,
köröz még kettőt, hármat,
ott landol az udvarunkon,
bucskázik a fűben párat,
elsurran a kerti úton.

Csoda a Papramorgóban

Egy napon apó

(kilétét fedje homály,
elég csak ennyi: apó,
a fecskebajszú),

kinek szvetterén
kopottas orkáncabát,
fején meg zerge-tollas,
gyíkszöld keménykalap,

tehát apó, a fecskebajszú,
ki pecsétetes szvetterén
orkáncabátot,
fején meg zerge-tollas
keménykalapot visel

(miféle zerge-toll?
a zerge emlős,
ergo: miféle zerge-toll?),

tehát egy napon apó,
ez a zergebajszú,
fecsketollas,

kinek orkáncabátja
könyökben kopott egy cseppet,
és szvetterében
két ilyen fecskezöld
gyíkkalapos apó is elférne,
és a két apó
kétszer olyan vidáman
könyökölné a borozó
kopott söntésére,
mintha csak
egy apó könyökölné
a pecsétetes szvetterben,
és akkor ketten kurjantanák
a zerge-tollas kalap alól kikandikálva,
s pökve egy hegyeset,
hogy: Rózsi, ide még egy fele,
de nem,
a keménykalap alól
csak egy apó figyel,

a zergebajszú,

s a Papramorgó ajtajában toppant,
botjával megkocintva
a borozó gyíkszöld ajtaját,
s Rózsinak ekképp kurjant:

te cukormázás néber, te,
istennője eme kócerájnak,
egy pohár málnaszörpöt
e fáradt,
portól és sártól csatagos,
orkáncabátos apónak,
de ízibe!

E napon apó,

(kilétét fedje homály,

Névjegy

Csík Mónika 1978-ban született. Az újvidéki Magyar Tanszéken szerzett diplomát. Verset költ, mesét, novellát ír. Jelenleg Szabadkán él, ahol a Magyar Szó napilap munkatársaként dolgozik.

elég csak ennyi: apó,
a fecskebajszú)

ámulatba ejtve a borozó
áломittas törzsvendégeit,

peckesen a söntéshez lépdelt

(fején billegett a fecskeszín keménykalap),

s pecsétetes orkáncabátjában
a pultra könyökölve
egy hajtasra kiitta a málnaszörpöt.

Egy hajtasra,
egy hajtasra –

Rózsi, a Papramorgó porcukros istennője
legalábbis így mesélte
a később betérő
szvetteres,
orkáncabátos,
borvirágos kedvű
törzsvendégeknek.

Igencsak régen szerepeltek utoljára költemények az Iránytűben. Ez nem azt jelenti, hogy ne lennének remek gyerekversek. Sőt! Klasszikus és kortárs verstermésünk is változatos és gazdag. Egrészről azonban nehéz versről írni. Gyerek-olvasóknak különösen. Gyakorta, amikor a verset nagytölencsénk alá helyezzük, hogy azután apró elemeire bonthassuk, azt érzük el, hogy el-távolítjuk a költeményt az olvasótól. Olyankor a versek, mintha leperegnének az ujjaink között, elillannak, semmit sem hagyva maguk után. Talán inkább hagyni kellene, hogy a vers kiálljon önmagáért, és hadd hasson, szóljon ahhoz, akihez kerül. Másrészt persze adható sorvezető, amely ráébreszthet bennünket rengeteg min-

Mákvirágok, zerge-tollak

denre a szöveg kapcsán, de a versélmény nem csupán képességeinktől, hanem hangulatunktól, lelki alkatunktól is függ.

Csík Mónika fenti versei a Miféle zerge-toll? című (Péter László illusztrációival, zEtna Kiadó, Zenta, 2015.) kötetben jelentek meg. És bár verses formában íródtak, (műfajilag) nem lírai alkotások, nem érzelmeket, nem is gondolati, elvont tartalmat verselnek meg, hanem a mesélőkedv hívta őket életre. Ahogyan Amália végigsuhan a szemünk előtt, vagy ahogyan a varázsecset (mintha a mi rajzórai varázsecsetünk

lenne) bármit életre kelthet, lefesthet. Mozgalmasságukkal, látványukkal, történetükkel azt bizonyítják, hogy Csík Mónika írásművészetére mennyire jellemző a történetmondás iránti vágy. Ugyanakkor a kötetben természetesen vannak lírai(bb) darabok is. Vagy olyan játékos szövegek, mint a Csoda a Papramorgóban, amelyben a szavak kavalkádja sarkall minket újra- és újra- meg újraolvasásra. Ezáltal pedig talán arra a kérdésre is megkapjuk a választ, hogy vajon mi is lehet az a zerge-toll?

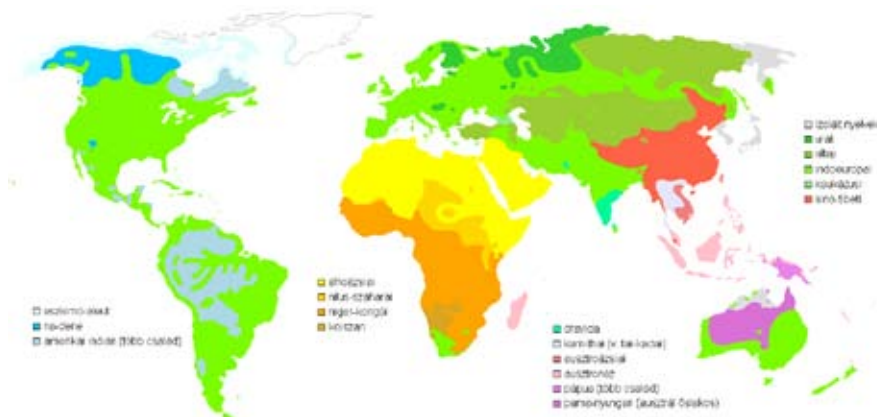
Herédi Károly

A világ nyelvcsaládjai

Nézd meg jól a térképet, a világ nyelvcsaládjait láthatod rajta! A legnagyobb nyelvcsaládok: indoeurópai, dravida, ausztronéz, altaji, sino-tibeti, niger-kongói, kam-thai, uráli, afroázsiai, nilusi-szaharai, ausztróázsiai, indián.

Mit jelent ez a szó: nyelvcsalád? Tudományosan hangzik, de nemigen lehet egyszerűbben fogalmazni: nyelvcsaládnak nevezzük azon nyelvek összességét, amelyek nyelvtörténetileg bizonyítottan vagy feltételezhetően egyetlen közös ősből származnak. A nyelvcsaládokon belül meg lehet különböztetni kisebb csoportokat is, amelyekbe az egymáshoz leginkább közel álló nyelveket sorolják.

A magyar nyelv különlegesnek számít Európában, mert szláv, germán, latin nyelvcsaládok gyűrűjében van. Az uráli-altaji nyelvcsaládhoz

sorolják, azon belül is az urálihoz, a magyaron kívül ide tartozik az Urál-hegységtől keletre élő obi-ugorok, a mansik (vogulok), és hantik (osztjákok) nyelve. Az uráli nyelvcsaládhoz tartoznak a finnugor és a szamojéd nyelvek. Az altajijhoz pedig a török, mongol, mandzsú-tunguz nyelvek. A finnugor nyelvek közé 15 élő és

2 holt nyelv tartozik. Ezek a nyelvek egymással bizonyos rokon vonásokat mutatnak a szerkezetüket és az alapszókincsüket tekintve. A finnugor nyelveket mintegy 24 millió ember beszéli a Kárpát-medencében, valamint Észak-Európa, Kelet-Európa, és Nyugat-Szibéria hatalmas kiterjedésű területén.

Megnyílt a világ legnagyobb akváriuma

Makaótól nem messze, a dél-kínai Kuangcsou tartományban található Csuhaj város Hengcsin szigetén átadták a hatalmas **Chimelong Ocean Kingdom** nevű vízi parkot, mely egyszerre több Guinness-rekordot is beállított: ez a világ legnagyobb vízi parkja, amelyben 22,7 millió literes akvárium található, itt van világon a legnagyobb víz alatti kilátókupola 11,9 méteres átmérővel, a legnagyobb akváriumablak (39,6-szor 8,3 méter) és a legnagyobb akrilpanel. A parkot három évig építették, öt tematikus része van, mindegyikük az óceán egy-egy részét mutatja be.

HONNAN ERED A SZOKÁS?

Lábak az asztalon

Angliában és Amerikában ma is él az a szokás, hogy a férfiak, ha klubjukban vagy a pipázószobájában összeülnek, egyik vagy mindkét lábukat felrakják az asztalra.

Ez a nálunk modortalanságnak minősülő szokás nem valami különködő hajlam vagy bogarasság fattyúhajtása, hanem különös viszonyok során kialakult s kitüntetést jelentő engedményre vezethető vissza. Tudnunk kell ugyanis, hogy eredetileg csak annak a tengerésznek volt szabad lábát az asztalra raknia, aki a Jöreménység-fokát vagy a Horn-fokot körülvitorlázta. Mégpedig azzal a megszorítással, hogy aki csak ezek egyikét hajózta körül, csak az egyik lábát, aki mindkettőt, az mindkét lábát felrakhatta – a nagy hajósteljesítmény jutalmául.

Ennek az engedménynek az a magyarázata, hogy a vitorlás hajók idejében a fregattok hadapródjainak étkezési nagyon szűk helyen voltak. A bútorzat is csupán ládákból, lócékből és asztalból állt. Az asztal alatt pedig sok kacat volt elraktározva, úgyhogy valójában szó sem lehetett kényelmes ülésről. Így alakult ki az a szokás, hogy a tapasztaltabb, tekintélyesebb hadapród az asztal alá nem férő lábát az asztal lapjára rakhatta föl.

Tudomásunk szerint tájainkon nem akad olyan ifjú, aki körülvitorlázta volna a Jöreménység-fokát és a Horn-fokot, ebből következőleg senkinek sincs jogalapja arra, hogy megfáradt lábait az asztal tetején pihentesse. Vagyis hát: a csizmáknak semmi keresnivalójuk az asztalon!

Hogyan éltek az ókori görögök?

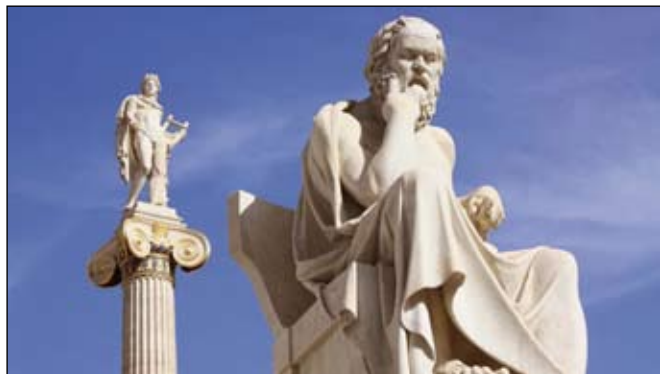
Sokan járhattak Görögországban nyaralások alkalmával. Akinek szerencséje volt, talán láthatott is valamit az ókori világ tárgyi örökségéből. Azt viszont már csak elképzelni tudjuk, hogyan éltek, milyen célok vezérelték őket, mennyit háborúztak, hogyan nevelték a gyerekeket az akkori emberek. Íme egy kis összeállítás!

A görög városállamokban jelentek meg az első tudósok is. Ezeket filozófusoknak nevezték, ami szó szerint a gondolkodás, az értelem barátait jelenti, tehát azokat az embereket, akik a világ keletkezését az istenek, a földöntúli erők részvétele nélkül próbálták megmagyarázni. A görög bölcsek nem elégedtek meg a világ keletkezéséről, a természeti jelenségekről, a társadalomról és az emberről nyújtott vallásos magyarázatokkal. Arra törekedtek, hogy feltárják, felfogják, megértsék a természeti és társadalmi jelenségek valódi okait, erre a gondolkodást tartották a legjobb módszernek. A görög bölcsek közül sokan elvetették az isteni eredetről szóló tanokat, és megkísérelték felfedni, milyen alapvető anyagokból, részekből áll a világ. Ez abban az időben igen merész vállalkozás volt. A tudomány korábbi eredményeit felhasználva Thalész (i. e. 6. század) görög bölcs azt állította, hogy minden élőnek alapanyaga a víz. Anaximenész a levegőt, Hérakleitosz a tüzet tartotta őselemnek. Ezekkel szemben Démokritosz (i. e. 5. század) szerint nem a víz, sem a tűz, hanem ami mindezekben jelen van: az anyag, illetve annak legkisebb részei (az atomok) – amelyek örökös mozgásban vannak, és egymással számtalan változatban kapcsolódnak – alkotják a világot. A világ szerinte anyag, maga az anyag pedig örök és megsemmisíthetetlen. Ismert görög bölcsek voltak még Szókratész, Platón és Arisztotelész.

Szókratész a testgyakorlásról

Az athéniak mindennapi életében különösen fontos szerepe volt a testgyakorlásnak. A fiatalok szinte naponként, de a felnőttek is rendszeresen felkeresték a sportpályákat, testnevelői iskolákat, hogy eddzék magukat. A fiatalok gyakran mérték össze erejüket, tudásukat és ügyességüket. Az egészséges életmóddhoz szokott idősebbek sem hagyták abba a testedzést – bizonyítja ezt Szókratész példája. Az idős bölcselelő egy lakomán megfigyelte az egyik táncos mozdulatait. Láta, hogy annak egész teste, a nyak, a karok és lábak egyszerre mozognak. Ekkor megkérte a táncmestert, tanítsa meg őt is ezekre a mozdulatokra. A vendégsereg kacagására így válaszolt:

– Nevettek rajtam? Talán bizony azért, mert testgyakorlással törekszem egészségem megőrzésére? Vagy mert így jobban esik az evés meg az alvás? Nevettek, mert nem olyan testgyakorlásra vágyom, mint a hosszútávfutók, akiknek megerősödik ugyan a lábszáruk, de elsatnyulnak a vállizmaik, és nem is olyanra, mint az ökölvívók, akiknek viszont a válluk izmosodik meg, és lábuk válik gyengévé? Én az egész testemet szeretném foglalkoztatni, hogy minden tagom arányos legyen. Vagy talán annak szól a nevetés, hogy nem kell majd a testgyakorláshoz társat keresnem, nem kell öregségemre, mindenki szeme láttára levetkőznöm, hanem megteszi egy akkora helyiség is, mint hogyan ennek az ifjúnak a megizzasztására is elég volt ez a terem. Vagy talán azon nevettek, hogy télen védett helyen, nyáron pedig árnyékban fogom testgyakorlataimat végezni? Vagy azon kacagtok, hogy a kellenél domborúbb pocakomat meg akarom apasztani egy kicsit?

Szókratész, a filozófus i.e. 470 és 399 között élt Athénban. Egyetlen írásművet sem alkotott, mégis kora egyik legismertebb bölcseként tartjuk számon

Görög bölcselelők a barátságról

A kb. 2400 évvel ezelőtt élt görög bölcselelők (filozófusok), Démokritosz és Epikurosz írásából kiemelt mondatok képet adnak az ókori görög tudósok életfelfogásairól, gondolkodásáról. Tömören megfogalmazott megállapításaik ma is helytállóak.

Egyetlen értelmes embernek a barátsága többet ér, mint az összes értelmetlené.

Senki sem szereti azt, aki senkit sem szeret.

A jó szerencsében könnyű dolog barátot találni, de a balszerencsében mindennél nehezebb.

Mindazon dolgok közül, amelyeket az egész élet folyamán a bölcsesség biztosít az ember számára, a legnagyobb a barátság.

Nem annyira a barátainktól jövő segítség fontos a számunkra, mint inkább a bizalom ebben a segítségben.

Az igazi barátságból ki kell vetni a versengést és civakodást.

A barátságból sohasem szabad elhagyni a becsületet, sem tréfából, sem komolyan.

Nem könnyű helyrehozni a barátságot, ha egyszer a hazugság beleszórt magát azok erkölcsébe, akik egymás barátainak mondják magukat.

Diogenész híres mondásai

Diogenész görög filozófus kb. 2300 évvel ezelőtt Athén egyik közismert és nevezetes alakja volt. Tanítása szerint az ember úgy érheti el a boldogságot, ha megelégszik annyival, amennyi az élete fenntartásához szükséges. Erről saját példamutatásával akarta meggyőzni az athéniakat. Teljes szegénységben, adományokból élt. Minden vagyona egy köpeny, egy bögre és egy erszény volt. Így járkált az utcákon, a tereken és beszélgetett az emberekkel. Állítólag hordóban lakott. Élelme csupán néhány egyszerű falat volt. Nyolcvan éves korában halt meg. Halála után sok történet terjedt el róla, és feljegyezték híres mondásait.

Diogenész állítólag hordóban lakott

Amikor Diogenész egyszer meglátott egy gyermeket, aki a tenyeréből ivott, kihajította poharát a tarisznyájából és így szólt: „Ez a fiú legyőzött engem az igénytelenségben!” Diogenész egyszer éppen a napon sütkérezett, amikor eléje állt Nagy Sándor király és így szólt: „Kérj tőlem, amit akarsz!” Ő erre így felelt: „Ne állj el előlem a nappal!”

Platón, a híres görög filozófus úgy határozta meg az embert, hogy az kétlábú tollatlan élőlény, s ezzel nagy tetszést aratott. Diogenész ekkor megkopasztott egy kakast, bevitte Platón iskolájába, és így szólt: „Íme a platóni ember!”

Amikor valaki azt kérdezte tőle, mikor kell reggelizni, így felelt: „Ha gazdag vagy, amikor akarsz, ha szegény, amikor van mit.”

Diogenész fényes nappal lámpást gyűjtve járkált körbe, és ezt mondogatta: „Embert keresek!”

Amikor arra akarták rábeszélni, hogy megszökött rabszolgáját keresse, így szólt: „Nevetséges. Ha Mánész megél Diogenész nélkül, Diogenész ne tudna megélni Mánész nélkül?”

A szuperhősök és az újságírás

Vegyél egy újságírót és a egy mindenre elszánt kutatócsoportot. Ez lehet az alapreceptje egy szuperhősfilmmek. Valamelyest érthető is, hiszen újságíróként gyorsan értesülhet az eseményekről, így szuperhősként jól tudja, hol kell rendet tenni. Sok filmben a szuperhősök ezzel a hivatással foglalkoznak, ha pedig ez akadályba ütközik, közel állnak egy újságíróhoz, és együttműködnek vele. Mond-

résében Topher Grace alakította Venomot. A készítőket az is fontolóra vették, hogy a film majd kapcsolódik a Pókember: Hazatéréshez. A főszerepet végül Tom Hardy kapta meg. Az általa eljátszott Eddie Brock egy oknyomozó fotóriporter, aki egy szimbióta uralma alá kerül, emberfeletti képességekkel és rettenetes alteregóval felruházva, így belőlük áll össze Venom. A rendező a karakter

zika. Pókember, valódi nevén Peter Benjamin Parker, a különleges képességeit egy tudományos kiállításon szerezte, ahol egy radioaktív sugárzásnak kitett pók megcsípte. A civil életében viszont May néninél lakik, szabadúszó fényképészként dolgozik a fiktív Hírharsona, azaz Daily Bugle című napilapnál, a főnöke pedig a szintén fiktív J. Jonah Jameson. Pókember a hatvanas években bukkant fel, a népszerűsége pedig manapság is töretlen. A Pókember-filmek első része 2002-ben jelent meg, a második 2004-ben, a harmadik pedig 2007-ben. Ezekben még Tobey Maguire játszotta a címszerepet, később Andrew Garfield, az új filmekben pedig Tom Hollandot láthatjuk.

Superman szerelme is újságíró

Sokak szerint az igazi szuperhős valójában Superman. Nemcsak a neve miatt, meg azért mert még korábban, a harmincas években jelent meg, hanem azért is, mert ő nem szerezte a képességét, így született egy másik bolygón, a Földtől távol levő Kryptonon. Ott még úgy hívták, hogy Kal-El. Miután kiderült, hogy az otthona megsemmisült, az apja az újszülött Kal-El-t egy űrhajóval kilötte a világűrbe. Végül a Földön, Kansasban zuhant le, ahol egy vidéki házaspár vette szerető gondozásba. Clark Kent néven nőtt fel, újságírónak állt, Metropolisba költözött és a The Daily Planet kitalált napilapnál kezdett el dolgozni. Mivel az emberfeletti képességeit titkolja, az élete akkor bonyolódik igazán, amikor szerelmes lesz kolléganőjébe, Louis Lane-be. Azt szeretné ugyanis, ha Louis Clark Kentként is szeretné, nemcsak Supermanként. A DC karakterét is többen játszották el, a hetvenes-nyolcvanas években Christopher Reeve, 2006-ban Brandon Routh tért vissza Supermanként, ezután pedig Henry Cavill öltötte magára a supermanes jelmezt.

juk a Tini Nindza Teknőcök, mivel mutáns teknőcök, aligha helyezkedhetnek el a egy szerkesztőségben, hű társra lettek viszont April O'Neil-ben, aki a filmekben riporterként dolgozik. Az alábbiakban a legismertebb újságíró szuperhősöket mutatjuk be.

A riporter esete a szimbiótával

Nemrég mutatták be a Venom című filmet Ruben Fleischer rendezésében. A film elkészítésének ötlete már régóta tervben volt, a Pókember kiágazásaként. A 2007-ben bemutatott filmben, a Pókember harmadik

megformálásához alapul vette a klasszikusnak számító Dr. Jekyll és Mr. Hyde történetet is, csak hogy ő úgy képzelte el, hogy Eddie Brock és a szimbióta egy testben próbálnak közös nevezőre jutni több-kevesebb sikerrel. Néha az egyikük, néha a másikuk kerekedik felül, ez pedig számos humoros helyzetet is eredményez.

Pókember is médiában dolgozik

Maradva a Marvel univerzumánál és az említett Pókembernél, szintén egy olyan szuperhőssel van dolgunk, aki a médiában dolgo-

Új dallal jelentkezik

Ashley Tisdale is azon hírességek közé tartozik, akik a színészi és zenei pálya közt ingáznak. Filmes karrierje a kétezres évek elején indult, néhány év múlva pedig egyre inkább a zene is hangsúlyos szerepet kapott az életében. 2006-ban a High School Musicalben, azaz a Szerelmes hangjegyekben játszott, majd pedig a folytatásban is. Ashley mindig is szerette musicaleket, szerepelt is néhányban, de ebben az időszakban a zenélés ismét elkezdte érdekelni. Első lemeze Headstrong címmel 2007-ben jelent meg, a második, a Guilty Pleasura pedig 2009-ben. Ezek után Ashley inkább a filmézással és a magánéletével volt elfoglalva, nemrég viszont bejelentette, hogy készül a harmadik lemeze, amelyről hamarosan bemutatja első dalát, a Voices in My Headet. Úgy tudni, hogy a dalhoz videoklip is készül, az album pedig a Symptoms címet kapja.

Új szereplő

A Grace klinika, vagyis a Grey's Anatomy az egyik leghíresebb és legnézettebb orvosi sorozat. Ezt mi sem bizonyítja jobban, mint hogy 2005 óta műsoron van, és nemrég indult a 15. évada. Az új részek újabb izgalmakat és új szereplőket is hoznak. Az egyik új szereplő Josh Radnor, akit legtöbbször a szintén nagyon népszerű Így jártam anyáttal című sorozatból ismerhetik, amelyben 2005 és 2014 között játszott a főszereplő Ted Mosbyt. Josh Radnor a Grace klinikában Johnn alakítja, és az Ellen Pompeo által játszott Meredith Grey-jel kerül kapcsolatba egy vakrandi során. Josh egyébként nemrég a Rise című sorozat első évadában szerepelt, de a szériának nem volt nagy nézettsége, így nem készült második évad.

Lucy szerepében Lucy

Lucy Hale-t legtöbbször a Pretty Little Liars sorozatból ismerhetik, ahol Ariát játszotta. A színésznő nemrég új szerepet kapott az A Nice Girl Like You című romantikus vígjátékban, amelyet Chris & Nick Riedell rendez. Érdekessége, hogy ebben Lucy Nealt formázza majd meg, így ő is és a rajongói is azon poénkodnak, hogy Lucy Lucy szerepében láthatjuk majd. A filmbéli Lucy hegedűművész, kedves, rendszerető és követi a szabályokat. Nem tűnik ki, emiatt kissé háttérbe szorul. Amikor viszont a volt barátja a szemére veti, hogy túlságosan gátlásos, felborul az élete. Egy vad listát készít, amely tételeinek megvalósításával akarja bizonyítani az ellenkezőjét. Közben egy új úton indul el, amely során jobban megismeri önmagát, de új barátokra és új szerelemre is szert tesz. A filmet New Jerseyben forgatják.

Bemutatták új lemezüket

Immár öt éves a Margaret Island magyar alternatív popegyüttes. Dalaiban az akusztikus, a popos hangzásvilágot vegyíti népzenei elemekkel. Nagy hatással volt rá a Mumford & Sons és Passenger. Első lemeze 2015 szeptemberében jelent meg Egyszer volt címmel, a második, a Bakancslista pedig 2016-ban. Az első lemez a gyermekkor lezárását, egyfajta felnőtté válást szimbolizál, a második pedig a továbbhaladást. Időközben elkezdtek együttműködni a zenészlegendának számító Bródy Jánossal is, aki dalszöveget írt nekik, sőt a lemezeiken helyet kaptak Bródy korábbi szerzeményeinek feldolgozásai is. A Margaret Island harmadik lemeze III címmel a múlt hónap végén jelent meg. Az együttestagok, Lábas Viki, Füstös Bálint és Törőcsik Kristóf, a harmadik album kapcsán arról beszéltek, hogy egy zenekar életében ez a szám már a megújulást jelenti és ők is ez irányba indultak el.

**Jelige: „Cinege”
Kedves Bizi!**

Nyolcadikos lány vagyok, és nagyon boldogtalan, mert eddig még nem volt fiúm. A szomszédban lakó barátnőmnek, aki melleleg fiatalabb nálam, már 6 hónapja fiúja van. Szimpátiám volt már sok, de ennél soha nem jutottam tovább. Úgy érzem, valami hibám van, mert ilyen semmilyen a szerelmi életem. Más lányok körül meg több fiú is legyeskedik egyszerre. Néha az az érzésem, hogy engem senki sem szeret, és soha nem keltek majd egy fiúnak sem! Mit tegyek? Segíts!

Válasz:

Nagyon együtt érzek veled, mert tudom, milyen az, amikor valamilyen módon kilógsz a sorból. Melleleg, nagyon nehéz serdülőnek lenni, mert számos változásnak vagytok kitéve, és hosszú, sokszor fájdalmas folyamat eredménye az, hogy el tudjátok fogadni önmagatokat, és eközben ne legyen kisebbségi érzésetek. Tudnod kell, hogy mindenki a saját tempójában fejlődik és változik, s az a legjobb, ha nem hasonlítjuk össze magunkat senkivel sem, hisz mindenkinek megvan a saját fejlődési menete, mindenkire másként hatott a környezet is. Más családi közegből indulsz, és más tapasztalatokat szereztél, mint a barátnőd, más az érzelmi fejlődés is nálatok. Az az igazság, hogy túl korai egy 12-13-14 évesnek, hogy komoly szerelmi viszonya legyen, habár nem zárhatjuk ki az ilyen lehetőséget. Egy viszont nagyon, de nagyon biztos! Te még az égvilágon semmiről sem maradtál le, hisz még csak most léptél annak az életkornak a küszöbére, amikor elkezdődnek a „beleszerelmesedési” folyamatok. Azt hiszem, nagyon gyorsan azzal fogsz hozzájárulni, hogy túl bonyolulttá vált a szerelmi életed, és ezért lesznek álmatlan éjszakáid. Ha igazi barátnő vagy, örülnöd kellene annak, hogy a barátnőd boldog. Irigységnek nincs helye a jó barátnők között. Mindenesetre legyél türelmes önmagaddal, barátkozál fiúkkal, lányokkal egyaránt, és gondoldj arra, hogy mindennek megvan a maga ideje. A szerelemnek is.

**Jelige: „Őszi falevél”
Kedves Bizalmas sorok!**

Hetedikbe indultam szeptemberben, és kiderült már az első héten, hogy szerelmes belém egy velem egyidős fiú. Ez a fiú már elsős korunk óta szerelmes belém, amit a barátnőm mondott meg nekem most, és most már hetedikesek lettünk! Nem is nagyon figyeltem rá, mert nekem ez a fiú sose tetszett, mondhatom, hogy ki sem bírom állni, nem-hogy járjak vele, amit ő szeretne. Van egy osztálytársa, aki állandóan a nyomomban van, és azzal untat, hogy mennyire tetszek a barátjának, aki nem mer a közelembre jönni. Kérlek, mondd, mit kell tennem, hogy lerázzam őket és békén hagyjanak? Hatásos lesz, ha hagyom az egészét, így ahogy van? Vagy szerezzem meg a mobilszámát és így mondjam el neki a véleményemet? Segíts!

Válasz:

Az a sejtésem, hogy igazából nem is olyan nagyon közömbös számodra ez a fiú, és hogy a te viszonyulásod hozzá nem egyszerű és egyértelmű, ahogyan te ezt elképzelted. Jó lenne átgondolnod, hogy igazából annyira idegesít-e a fiúnak a rajongása, vagy más is rejtőzik az érzelmeid mögött? Nem az zavar, hogy közvetítőn keresztül próbál kapcsolatba lépni veled? Ha viszont mégis úgy van, hogy nem akarsz a fiúval semmilyen viszonyban sem lenni, akkor a legjobb lenne, ha négy szemközti beszélgetéskor mondanád el neki, hogy is állnak a dolgok. Ezzel azt is bizonyítanád neki, hogy komolyan gondold, közben megkíméled a szemtanúk figyelmétől, ami megalázó helyzetet is szülhet. Üzenetküldésre használhatod a barátot is, de ő egy bizonytalansági tényező, mert nem tudod, hogyan és mit fog elmondani a barátjának abból, amit te üzentél. Ilyenkor jusson eszedbe a „süket telefon” effektus. Mint utolsó lehetőség, használhatod a telefont is, de ebben a helyzetben nem kapsz visszajelzést arról, hogy a fiú hogyan fogadta, és hogyan reagál a mondandódra. Viszont megteheted azt is, hogy esélyt adsz neki, elhívod moziba vagy sétálni. Így lehetőséget adsz neki, hogy megismerjen, te is jobban megismerheted őt, és megbizonyosodhattok arról, hogy tényleg nem egymásnak teremtettek benneteket, vagy éppen ennek az ellenkezőjére derül fény, vagyis hogy nagyon is jól megértitek egymást és vonzódtok egymáshoz.

Jelige: „Ólomszív”

Kedves Bizi! Harmadikos korom óta a Jó Pajtás rendszeres olvasója vagyok. Amikor megkapom, rögtön belelapozok, utána pedig naponta kézbe veszem, olvasok belőle valamit. Kedvenceim közé tartozik a Bizalmas sorok is, mert olyan jól tud felelni a kérdésekre, és jótanácsot is ad. Ezért döntöttem úgy, hogy én is jelentkezem. Nyolcadikos vagyok. A nyári szünidőben jártam egy fiúval, akit még mindig nagyon szeretek. 2 hónapig voltunk együtt, és szakítottunk. Viszont én a mai napig nem tudom, miért hagytott ott. Időközben nagyon megharagudtam rá és szembeszálltam vele, mert elkezdett pletykázik rólam. A múlt héten viszont kiderült, hogy mi volt a gond. A hétvégén diszkóban voltam, és ott egy nagy veszekedés történt köztünk. Kiderült, hogy elkezdett járni egy másik lánnyal, pont a szülinapján. Azon a szülinapon én is elkezdtem járni az ő unokatestvérével. Láttam, hogy egész este figyelt, és rögtön szakítottam a fiúval, mert rájöttem, hogy a volt barátomat szeretem. Most megtudtam, hogy mindenfélét mesélt rólam, amit a barátnőm mondott el. Még az új nagylányának is összeszesélt mindenfélét rólam. Kiderült, hogy én vagyok a fő téma, amikor együtt vannak! Megpróbáltam beszélni vele, de csak nagyon összevesztünk, kiabáltunk egymásra. Előbb én kiabáltam, hogy keressen más témát helyettem. Ő viszont elküldött engem a fenébe! Egy hétig csönd volt, most újrakezdte a pletykázást. Miért csinálja ezt? Miért nem hagy békén? Én nagyon szenvedtem, amikor szakított velem, és minden próbálkozás ellenére sem tudom elfelejteni. Állandóan rá gondolok, még ha rossz viszonyban vagyunk is. Mit tegyek, hogy visszaszerezem? Én még mindig szeretem! Miért beszél még mindig rólam?

Válasz:

Sajnálom, hogy meg kellett tapasztalnod a saját bőröddön, hogy milyen bonyolult érzelem a szerelem, és milyen összekuszáltak a szálak, amelyek összekötik az embereket. Hogy miért beszél állandóan rólad? Azért, mert még nem tisztázta le magában, hogy mit is érez irántad. Mindenesetre a kusza, ellentétes érzelmek libikókája nagyon rossz hatással van a kapcsolatokra, amit a ti esetetek is bizonyít. Jót tenne, ha érzelmi és fizikai távolság lenne köztetek, hogy időt kaptatok arra, hogy helyére tegyék az érzelmeiteket – állandó viharok nélkül. De mielőtt belekezdnél ebbe az érzelmi szétválásba, próbálj meg még egyszer, nyugodt légkörben, mások jelenléte nélkül, nyugodt helyen beszélni vele, letisztázni, mi is történt köztetek, vádaskodás és veszekedés nélkül. Mondd meg neki, hogy nagyon szeretnéd megtudni, miért szakított veled, azért, hogy ha valamiben hibáztál, máskor ez ne történjen meg. Megmondhatod neki azt is, hogy még mindig nagyon kedveled, fontos számodra, hogy azt is szeretnéd tudni, hogy ő mit érez irántad, és hogyan képzeled el a jövőbeni viszonyotokat, hogy tudjad, hogyan viselkedj vele.

Hogy mit fog mondani, azt csak ő tudja. Vagy újra kezdték a kapcsolatot, vagy pontot tehetsz a történetre, és tovább tudsz lépni.

**Kérdéseitekre Bori Mária pszichológus válaszol
e-mail: bizalmas.sorok@gmail.com**

Mit ne tegyél egy kapcsolatban?

Ne tedd féltékennyé a másikat!

Ne teszteld a másik türelmét!

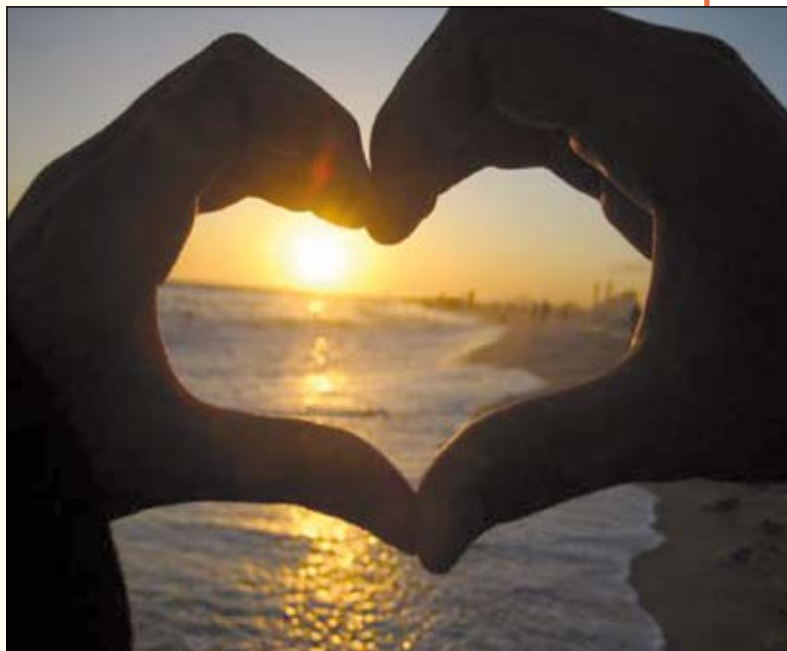
Ne akard megtudni, hogy meddig feszítheted a határokat, meddig hanyagolhatod őt!

Ne sajtáítsd ki a párod barátait, és semmiképp se fordítsd egymás ellen őket!

Van, aki piszkos kis játékokat űz egy kapcsolat során, hogy megbizonyosodjon arról, hogy a másik meddig hajlandó elmenni érte, és hogy megtudja, mi az, amit még megtesz érte a párja, hogy igazolja, mennyire szereti őt. De mások érzéseivel játszózni sosem szabad, és a játék könnyen a visszájára fordulhat. A párod egy idő után – okkal – úgy gondolhatja, hogy már nem működik a kapcsolat, nem törödsz vele, és nem szereted őt.

Ha tisztában szeretnél lenni a barátod/barátnőd érzéseivel, akkor egyenesen, szemtől szemben kérdezd meg őt, hogy milyennek látja a kapcsolatokat, mit érez.

Nem birtokolhatod a másikat, és nem is irányíthatod vagy szabályozhatod az életét (kivel beszél stb.). Lépj hátrébb, engedj neki teret, hogy önmaga lehessen, és bízz abban, hogy téged szeret. A birtoklási vágy hamar ismét szinglivé tehet. (KamaszPanasz)

KVÍZ

Milyen randi illik hozzád?

Lehet, hogy még nem tudatosult benned, de sokféle lehetőség van arra, hogyan ismerkedj meg valakivel. Míg eldöntöd, mennyire igazak rád tesztünk kijelentései, lehet, hogy rájössz arra is, milyen hibákat követtél el eddig.

1. Igazi partitündér vagyok.

- a) Teljesen igaz rám.
- b) Időnként.
- c) Egyáltalán nem igaz rám.

2. Ha észreveszek valakit, aki tetszik nekem, megtalálom a módját, hogy beszélgetést kezdeményezzek vele.

- a) Igen, ez én vagyok.
- b) Meg tudom csinálni, de nem megy könnyen.
- c) Ez rossz vicc.

3. Szeretem, ha a barátaim hoznak nekem össze egy randevüt.

- a) Ebből csak katasztrófa lehet.
- b) Kissé kínos lehet, de megcsinálnám.
- c) Ha nekik is ugyanolyan az ízlésük, mint nekem, akkor miért ne?

4. Romantikus dolog levelezni valakivel úgy, hogy még soha nem találkoztunk.

- a) Ugyan, feltalálták már a telefont!
- b) Nem a kedvenc módszerem, de nem kizárt.
- c) Igen, így van!

5. Az iskolámon keresztül kellene ismerkednem.

- a) Kínos lenne egy közelebbi kapcsolat valamelyik osztálytársammal...
- b) Jól hangzik, de csak ha nem bonyolítaná nagyon a dolgokat.
- c) Ez lenne a legjobb – sokat tudnék róla, és legalább lenne bennünk valami közös.

6. A különféle nyilvános helyek jó alkalmat nyújthatnak az ismerkedésre.

- a) Határozottan. Ha úgy alakulna, nagyon rámenősen kezdeményeznék egy beszélgetést.
- b) Ha a másik fél kezdeményezné a beszélgetést, és nekem is jólesik, akkor belemennék.
- c) Általában nem kezdenék beszélgetést idegennel, és nem adnám meg a számomat sem.

Értékelés

A legtöbb az a válasz:

Te egy kalandkereső randizó vagy! Nem bírod elviselni, ha a megszokások vesznek körül, és hajlandó vagy esélyt adni egy ismerkedésre még az ellene szóló körülmények mellett is. Nálad sok múlik az ösztönös megérzésen és a kémian. Soha nem engednéd, hogy valaki más szervezze meg az életedet. Valószínűleg aktív közösségi életet élsz.

A legtöbb a b válasz:

Nyitott vagy az új lehetőségekre. Keverednek benned bizonyos hagyományos és nem konvencionális elemek – valószínűleg csupán arra van szükséged, hogy valaki segítsen kimozdulni a természetes óvatosságból.

A legtöbb a c válasz:

Irtózol a kockázattól, és meglehetősen hagyományos nézeted van a randizásról. Valószínűleg olyan társat keresel, aki nagyon hasonlít hozzád, ezért azokat a helyzeteket részesíted előnyben, amelyeket jól ismersz, és magabiztosan mozogsz bennük. Legyél kicsit kedvesebb, nyitottabb az ismeretlenekkel és az új dolgokkal szemben.

Sok lány hiába várja a nagy szerelmi vallo-
mást, mégsem történik semmi hasonló. Emiatt
aztán a sértődéstől kezdve a szakítás gondo-
latáig minden megfordulhat a fejében, pedig
egyszerűbb lenne a néma, de sokkal árulko-
dóbb jelekre figyelni. Mert a fiúk hamarabb
elárulják érzelmeiket a tetteik, mint a szavaik
által! Figyelj, és ha még nem ismered ezeket a
jeleket, tanulj belőlük! Jelek, hogy a srác sze-
relmes beléd:

1. Arról beszél, hogy milyen programokat
tervez veled együtt.
2. Mindent elkövet, hogy segítsen megolda-
ni a problémáidat.
3. Valahányszor csipkelődik veled, kedvesen
teszi.
4. Használja a „szeret” szót, amikor hozzád
beszél.
5. Gyakran alkalmaz többes szám első sze-
mélyt és jövő időt.
6. Megfogja a kezed az utcán.
7. Jólesik neki, ha hozzáérsz.
8. Amikor beszélsz, egyenesen a szemedbe néz.
9. Gyakran nevettek ugyanazokon a dolgo-
kon, hasonló a humorérzéketek.
10. Sokszor hasonló teshelyzetet vesztek fel
beszélgetés közben. Ha két ember szerelmes és
egymásra van hangolódva, akkor sok mindent
egyszerre és egyformán tesznek.

A szerelem jelei

11. Segít neked bármiben, ha látja, hogy
szükséged lenne rá. Lehet, hogy apróságnak
tűnik, hogy pl. megjavítja a táskád cipzárját, de
hidd el, hogy ez is egy árulkodó jel!
12. Változatos, kreatív programokat szervez
kettőtöknek, ezzel is a kedvedben szeretne jár-
ni. De vigyázz, ha egyszer azt mondtad neki,
hogy szereted a focimeccseket, akkor ebben a
boldog tudatban el is fog oda vinni!
13. Ha nem vagytok együtt, akkor is tudatja,
hogy gondol rád. Nem biztos, hogy szó szerint

- ezt üzeni, de ha pl. rögtön kapcsolatba lép ve-
led, amikor online vagy, az ezt jelenti kódolva.
14. Ha veled van, kizárólag rád koncentráll,
észre sem vesz más lányokat.
  15. És nem utolsósorban: folyamatosan arra
törekszik, hogy a közeledbe kerülhessen. Ahelyett,
hogy a nagy szerelmi vallomásra várnál, inkább
dekódold a srác viselkedését. Természetesen anél-
kül is biztos lehetsz a dolgokban, hogy a fiúed mind
a 15 jelet egyszerre produkálná. Ha már a többsé-
gük stimmel, gratulálunk, szerencsés vagy!

EZÉRT kapcsolj ki a tévét!

Ha kikapcsolod a tévét, átlagosan 4 órát
spórolsz meg magadnak naponta. Gondolj csak
bele, hogy ezt a drága időt mozgással, tanulá-
sal, esetleg ismerkedéssel tölthetnéd. Nemcsak
éveket spórolsz meg magadnak, hanem érde-
kesebb, energikusabb, mulatságosabb ember
is válik belőled. Próbáld ki, hogy ne nézz tévét
egy hétig! Először furcsa és rossz érzés lesz, de
egy idő után élvezni fogod a sok szabadidőt.

A tévé gátlástalanul felfalja az idődet

Egy átlagos ember mindennap több mint
4 órát néz tévét. Ez a 25 százaléka annak az
időnek, melyet ébren töltünk. Képzeld csak el:
25 százalékkal több időd lenne naponta – ez
évente 3 hónapot jelent! Rengeteg szabadidőd
lenne más kreatív dolgokra. Képzeld csak el,
mi minden történhetne ez idő alatt, ha csak
szimplán abbahagynánk a tévénezést!

Stresszt okoz

Napi átlag 4 óra tévézés mellett nem cso-
da, hogy stresszesek és zaklatottak vagyunk.
A mindennapi teendőink és a tévézés mellett
nem marad időnk kikapcsolódni, mozogni, a
családdal lenni vagy más normális dolgot csi-
nálani. Ha fáradtak, stresszesek vagyunk, nincs
energiánk semmihez, csak a tévézéshez. Ez
egy ördögi kör, szóval próbáld meg letenni a
távírányítót egy hétre, és figyelj, hogy mi tör-
ténik az életeddel!

Elhízást eredményez

Ha tévézés közben eszel, halmozod ma-
gadra a felesleges kalóriákat, hiszen a kanapén
való lustálkodáskor lelassul az anyagcseréd. A
családok 40 százaléka a vacsorát a tévé előtt fo-
gyasztja. Tehát a tévézés nagyban hozzájárul az
emberek elhízásához.

A tévé unalmas emberré tesz

A műsorok követésekor érdekes beszélgeté-
sekkel, helyzetekkel, sporteseményekkel talál-
kozhatunk, és ezek – valljuk be – nagyon izgal-
masak is tudnak lenni. Viszont, ha feltesszük
egy tévéfüggő embernek a kérdést, hogy mi-
lyen érdekes dolog történt vele, nem tud sem-
mit említeni, hiszen ha egész nap a készülék
előtt ül, tényleg semmi különös nem történik
vele. Azok az érdekes dolgok, amelyeket a tévé-
ben látunk, nem a mi kalandjaink.

Tönkreteszi a kapcsolataid

A sok tévézés mellett nem marad időnk,
hogy a barátainkkal, a családdal legyünk,
hacsak nem velük együtt nézzük a tévét. Együtt
ülni a fotelban, és nézni a dobozt azonban nem
jelent valódi kapcsolatot. Sokkal jobb dolog
például a barátokkal lógni a parkban.

A tévé nem relaxáló

Tévézés közben általában ülsz vagy fek-
szel. Ilyenkor az agyad átmeneti nyugalomban

van. Ám nem pihensz, az elméd nem tud kikap-
csolódni, a tévé jeleire érzelmekkel reagálsz. Az
agyad azon munkálkodik, hogy feldolgozza az
összes információt, amit a készülékből kapsz.

Függőséget okoz

Ha annak az ötlete, hogy egy hétig ne nézz
tévét, borzasztóan hangzik, akkor te biztosan
tévéfüggő vagy. Szerencsére ez nem testi füg-
gőség, hanem csak egy rossz szokás. Meg kell
tanulnod kontrollálni ezt a szokást, és úgy irá-
nyítanod az életed, hogy bármit el tudj érní,
amit szeretnél.

Pénzköltésre csábít

Ha például látsz egy tévéreklámtól egy új
cipőről, azt gondold, hogy a mostani cipőd
vacak, vagy a régi iPod-od már nem is jó. Pedig
a meglévő cuccaidal nincs semmi gond, csak
a reklámok sugallják ezeket a gondolatokat.

Furcsa ételek, rejtélyes történetek

Hallottál már a tibeti sós teáról? Ismered a maják csokireceptjét? Ha nem, válogatásunkban ezekről és egyéb furcsaságokról olvashatsz.

Vajas tea

Tibetben a leggyakoribb ital a vajas tea, amit jak tejéből készült vajjal és sóval ízesítenek. Egy átlagos tibeti akár 50-60 csésze ilyen teát is képes meginni bármelyik napon! A kínai teafüvet pár napig szárítják, ugyanis így jönnek elő a tea intenzív aromái. Utána a teát egy fél napig forralják, bambuszedényekben kevergetik, majd sóval, szórával és egy kis savanyú vajjal keverik össze. Miközben iszod a teát, akár hörpinteni is tudod a vaj habját a csésze széléről. Más tibetiek pedig egy kis tsu-t adnak a teájukhoz, hogy azzal ízesítsék. A tsu megkeményedett sajt, vaj és cukor keveréke. Ahogy iszod a teádat, a vendéglátód mindig újratölti.

Fura forró csoki

Az ősi maják szó szerint forró csokit készítettek – ugyanis csilit és kukoricát is adtak

hozzá. A csoki már az ötödik századtól kezdve ismert volt, és az ősi maják innivalóként fogyasztották. A csokoládébabokat vízzel, csilipaprikával, kukoricával és egyéb fűszerekkel keverték össze. Később hidegen itták, minden társadalmi réteg rendszeresen fogyasztotta. Az ital fűszeres és keserű volt, egyáltalán nem hasonlított napjaink forró csokijához. Amikor a csokoládé később elért nyugatra is, rettentően drága volt, mai árfolyamon számolva akár 5 ezer dinárt is elkértek egy mai nagyobb táblának megfelelő mennyiségért.

Rejtélyes fánk történelem

Senki sem tudja igazán, hogy a fánkot mikor, és ki találta fel. A fánk eredetileg egy csavart tészta darab volt, nem a mai gyűrű formájában létezett. Angliában a labda alakú is nagyon gyakori volt, ezt dzsemmel töltötték meg. Mind a két formázás emberi kezektől mentes, hiszen a tésztagolyó és a tészta csavar is magától vette fel ezt a formát, amikor az alja már eléggé megsült. Nem tudjuk, hogy a

gyűrű alakú fánk mikor lett népszerű Amerikában, ám ennek az alaknak a létrejöttét egészen biztosan Hansen Gregory nevéhez köthetjük, aki 1847-ben egy hajón utazva, a fánk közepébe egy lyukat nyomott a hajó borsszórójával.

Alma, krumpli vagy hagyma?

Az almának, a krumplinak és a hagymának ugyanolyan íze van, miközben eszed, ha befogod az orrod. Ha biológusodan bekötött szemmel és befogott orral „kísérleteztek”, sokan közületek nem tudják megkülönböztetni az almát, a krumplit és a hagymát egymástól. Ez is mutatja, hogy az orrnak nagyon fontos szerepe van az ízelelésben is. Mivel ennek a három ételnek hasonló az összetétele, szinte lehetlenné teszi, hogy szaglás nélkül meg tudd őket különböztetni az ízük alapján. Ha ki szeretnéd próbálni ezt a kísérletet, figyelmeztetünk, hogy mikor újra szabaddá teszed az orrjárataidat, meg tudod különböztetni őket.

Úszó tojások

Ha egy tojás képes úszni a vízen, akkor ki kell dobni, és nem szabad megenni. Ha a tojások sokáig állnak, a belül létrejövő gázok úszóképessé teszik őket. Ez a legjobb módja annak, hogy megtudjuk, egy tojás ehető-e vagy sem, anélkül, hogy feltörnénk. Ha a tojás még nagyon friss, akkor az egyik oldalára fog fekédni a víz tetején. A friss tojásoknak sűrűbb a fehérjeje, míg a régebbieké sokkal vízesebb. Ezért van, hogy a nagyon friss tojások jók buggyantásra vagy sütésre, míg az régiekből inkább omlettet érdemes készíteni.

Fáradt vagy, de csak forgolódsz az ágyban? Sok órát pihentél, mégis fáradt és ingerült vagy? Íme néhány ok, ami megmagyarázza a helyzetet, és segíthet kiküszöbölni a problémát.

* **Sokáig maradsz ébren hét közben és sokáig alszol hétvégeként.** A belső órát alaposan összehavazja a rendszertelen napirended, ezért a szakértők arra biztatnak, hogy a hét minden napján lehetőleg ugyanabban az időben fekédj le: akkor is, ha korán kell kelned másnap, és akkor is, ha akár délután ötig alhatnál.

* **Nem tudsz lekattanni a technikai eszközökről.** Meglehetősen ártalmatlan időöltésnek tűnik, hogy minden kedvenc blogot és mailt csekkolj lefekvés előtt, de a tanulmányok szerint az ilyesfajta esti tevékenység nyugtalan álmokhoz vezet. A legjobb, ha lefekvés előtt közvetlenül a fürdőkádban relaxálsz picit a habok között, vagy egy pohár forró tejet kortyolgatsz a fötöben pihengetve.

* **Nem mozgatsz eleget.** A dokik szerint jól tesz, ha mozgatsz picit szunyva előtt: így megszabadulsz a fölösleges energiáidtól – ha egyáltalán még maradt ilyen estére –, és kelle-

Nem tudsz aludni?

A kevés mozgás rosszabb hatással van a szervezetünk egészére, mint a túlsúly

mes fizikai fáradtsággal dőlsz ágyba. Vigyázz, a szellemi kimerülés nem pótolja a fizikai fáradtságot, ezért van az, hogy sokszor hullafáradtan sem tudsz álomba merülni.

* **Túl világos vagy zajos a szobád.** Sokan nem tulajdonítanak kellő figyelmet az ablakok

megfelelő árnyékolásának, pedig még ha el is alszol félhomályban vagy világosban, a szervezeted álmodban is érzékeli a fényeket, ezért akár többször is felriadhatsz éjszaka. Gondoskodj a megfelelő függönyről vagy redőnyről a hálószobádban!

Pislákoló gyertyák napjai – november 1. és 2.

A halottak napja és a mindenszentek ünnepe az emlékezés, ilyenkor az emberek kimennek a temetőbe és gyertyát gyújtanak. A szomorúság, a megemlékezés, a pislákoló gyertyák jellemzik ezt az időszakot.

November 1-jén mindenszentek, november 2-án pedig halottak napja van.

A római katolikus egyház 835-ben jelölte meg ünnepnapként november első napját, a november másodikához kapcsolódó hagyomány pedig, amikor elhunyt elődökre emlékeznek a keresztények, később terjedt el a nyugati-európai kultúrkörben. A szokást később a protestáns felekezetek és a világi gyakorlat is átvette. A magyar nép – a politikai rendszerektől és az aktuális határoktól, felekezeti hovatartozástól függetlenül – ragaszkodik ahhoz, hogy e két napon megemlékezzen elhunyt hozzátartozóiról, barátairól, ismerőseiről.

Három fontos dátum

1517. október 31. – Luther Márton wittenbergi teológiaprofesszor közzétette 95 tézisét, amellyel kezdetét vette a katolikus egyházból való kiválás, a reformáció. Tézisei főleg a katolikus egyház elvilágiasodása ellen szóltak. Luther (született: 1483.11.10.) Ágoston-rendi szerzetes, a szász választófejedelem biblíamagyarázó professzora Wittenbergben közzétett 95 tézisével indította el a reformációt, amely súlyos tudati válságot okozott a nyugati kereszténységben,

és az egységes egyház evangélikus és katolikus egyházra szakadt. Luther téziseiben elutasította a búcsúcedulák árusítását, elítélte a búcsú gyakorlatát, illetve a búcsúval történő visszaéléseket, bírálta a bűnök megváltását pénzzel. Luthert a pápa kiátkozta és kiközösítette, III. (Bölcs) Frigyes szász választófejedelem védelme alatt élt Wartburgban, ahol 1522-ben lefordította németre az Újszövetséget.

844. november 1. – A keresztény országokban mindenszentek napja: azon üdvözültek ünnepe, akiknek nincs külön emléknapjuk. Az ünnep 741-ben, III. Gergely pápa idején jelent meg először a megemlékezés napjaként, egyetemes ünnepé IV. Gergely pápa tette 844-ben.

998. november 2. – 1020 éve a halottak napja. Keresztény ünnep. A katolikusok november 2-án tartják, mindenszentek napját követően, a bizánci szertartásban a pünkösd előtti szombaton.

Mi a különbség a halloween és a mindenszentek, halottak napja között?

Október végén tele van az internet az egyre divatosabb halloweeni jókívánságokkal. Ám az sem ritka, hogy a magyar hagyományok hívei kikelnek ezek ellen, mondván, nekünk is van saját ünnepünk: a mindenszentek és halottak napja.

Most megkíséreljük összefoglalni, pontosan melyik napon és miért tartják ezeket az ünnepeket. Kevesen gondolnátok, de a nálunk csak pár éve divatos halloween egyáltalán nem új keletű ünnep. A mindenszentek előestéjén tartott halloween a kísértetek és démonok pogány kelta ünnepére, a samhainra vezethető vissza. Amikor a kereszténység terjedni kezdett, érdekes módon nem tiltották be ezeket a pogány ünnepeket. A korai keresztények lehetőség szerint igyekeztek ezekhez igazítani az öke-keresztény szokásokat. Így a mindenszentek ünnepe az egykori kelta halottkultusz napjához kapcsolódott. Az új keresztény ünnepet 844-ben hivatalosan is elismerte, és azóta is november 1-jén tartja az egyház.

Később november 2-át is szent nappá, a halottak napjává nyilvánították. A halottak napja fokozatosan vált egyházi ünnepből az elhunytakról való általános megemlékezésé. A kereszténység terjedésével nem merültek feledésbe a régi pogány hagyományok sem, az évek során pedig ezek összevegyültek.

A mindenszentek napját megelőző este, október 31. lett a halloween, ami az angol „All Hallows Eve”, azaz „mindenszentek előestéje” kifejezés rövidített alakja. Ezen az estén a nyugati országok tekintélyes részében a gyerekek jelmezbe bújva végigjárják a szomszédságot, ahol a Trick or Treat!, azaz Csokit vagy csalunk! kiáltással édességeket kérnek cserébe azért, hogy ne kövessenek el csínyeket.

Az ősz rózsája a krizantém

Az ősszel virágzó kerti krizantém a mindenszentek, illetve a halottak napjának virága nálunk. Őshazája Japán, de régóta termesztik Kínában is. A japán császárok kardját stilizált krizantém díszíti, lógójukon 16 virág található, legnagyobb kitüntetésük pedig a Krizantém-rend. Ősszel tartják a virág ünnepét.

Kínában várost neveztek el róla, mert komoly eredményeket értek el a nemesítésében. A dísznövényként termesztett több változata mellett érdemes megemlíteni az ehető krizan-

témet, amit például az olaszok Siena vidékén ugyanúgy salátának fogyasztanak, mint a japánok a sárga színű változatot. Az ötezernél több változat, fajta között megtalálhatjuk a szobai dísznövényként, cserépben nevelhetőket is. Ezeket hormonos kezeléssel állítják elő, virágzás után nem érdemes tartani őket, mert házilag nem nagyon lehet újból virágzásra bírni őket. Világos helyet, de nem tűző napot igényelnek. A hervadt virágokat csípjük le, mérsékelten, hetente egyszer öntözzük, vigyázva,

hogy ne száradjon ki a földje. A keleten királyként tisztelt krizantém a hosszú élet, a kitartás, az előkelőség és erényesség jelképe.

Kell nekünk egy versenypálya!

A kishorgászoknak nem sokat mond, de a szülők és a nagyszülők – különösen az apák és nagyapák – minden bizonnyal emlékeznek a Régi idők focija című filmre. Valójában szatíráról van szó, amely a műfajnak megfelelően kipellengérezzi a labdarúgás körüli történéseket. Ennek a filmnek a fő alakja Minarik Ede, a mosodás. Focirajongóról van szó, aki hétről hétre azon fáradozik, hogy összerakjon egy focicsapatot. Mondhatnánk, hogy innen ered, a filmbeli Minariktól származik a szólás, mely szerint „Kell egy csapat!”

Domonkos Fanni

napig, hanem ugyanennyiszor egy délelőtti erejéig. Sokat akarunk? Aligha!

Annak az ismétlődő problémának a megoldásáról van szó, amely miatt a Jó Pajtás Liga versenyszervezői versenyidényben ott is vakaróznak, ahol nem viszket. A kívülálló számára ismeretlen – ezért mondjuk el! –, hogy kishorgászaink versenyszorozata évről évre azért valósul meg, mert néhány felnőtt nagyon akarja, és rengeteget tesz annak érdekében, hogy legyen. Persze, a kishorgászok is akarják, de nekik nem kell részt venniük a szervezésben. Elég, ha felkészülnek, és jól

Kocsis Andrea

A filmbeli focirajongó mosodásnak egy focicsapat kell. Ha kíváncsiak vagytok a filmre, a YouTube-on megnézhetitek, bár a ti korosztályotok számára kissé meredek a mondanivalója. De szállóige, mármint hogy „Kell egy csapat”, átkölthető a horgászvilág történéseire. A mi kishorgászainknak ugyanis kell egy pálya. Egy versenypálya. Egy horgászversenypálya.

Nekünk, kishorgászoknak kell egy olyan víz, amelynek partján évente négy-öt alkalommal otthon érezhetjük magunkat, és amely azon a négy-öt – de ha úgy adódik, akkor hat-hét – napon csak a miénk. Nem egyszerre öt, hat, hét...

horgásznak. A gondot pedig a célnak megfelelő pálya jelenti. Egy víz, amely olyan parttal rendelkezik, ahol ötven-hatvan kishorgász simán elfér, és amely könnyen megközelíthető autóval. Mert a mai horgászás – ezt is a kívülállóknak mondjuk, a bennfentesek tudják – igen sok segédfelszerelést igényel, és azt is a helyszínre kell vinni. A Jó Pajtás Liga kishorgászái pedig nem a tizenkettő egytucat fajtából valók, ezért a partot tekintélyes mennyiségű felszereléssel közelítik meg. Közben ennyit odacipelni felnőttnek is sok. Tehát kell egy pálya. Egy autóval is megközelíthető vízpart. Ahova olyan út vezet, amelyet csak özőnvi mé-

Pozsár Leó

Bitó Adrián

Pálfi Péter

retű eső tesz járhatatlanná, annál kisebb esetén még járható.

Idén ugyanis folyamatosan pályagondokkal küzdöttek a szervezők. Az eső tönkreáztatta a pályához vezető utat; megáradt a víz, és ellepette az oda vezető utat; békalencse borította be a vízfelületet; elburjánzott a hínár, nem volt hova bevetni a horgot; a felnőttek már korábban lefoglalták... Sorolhatnánk a végtelenségig. Mert nem csak a kishorgászoknak vannak pályagondjai. Éppen ezért merült fel egy újabb versenypálya kialakításának az ötlete, amely elsősorban a felnővő (horgász) nemzedék igényeit szolgálja. Nem egy végsőkig lekicsinyített pályáról lenne szó, hanem akkoráról, amekkorán a kishorgászok versenye mellett és vele egyidejűleg akár a felnőttek is megtarthatnák a versenyüket a pálya másik végén.

Egyelőre csupán ötletéről van szó, amely nem mond többet annál, mint hogy: Kell egy pálya! De nem csak a Jó Pajtás Liga elkötelezettjei gondolják így.

Felesleges tovább ragozni a témát. Tekintettel arra, hogy a tavasszal esedékes közgyűlésen kishorgászaink versenyét a csapatszerúról egyéni alapúra hangolják át – ebből kifolyólag tömegesebb is lesz –, a pályagondok még kifejezettebbek lesznek.

Csakhogy egy versenyhorgászásra alkalmas pálya, valahol a nagy semmi kellős közepén, önmagában nem maradhat meg. Akkor mi volna – kérdezzük futólag –, ha az a bizonyos pálya, amely kell, egy természetismereti központ, egy iskola a természetben, egy valami hasonló keretben működne. Valahol... Az gondolatot már megpendítették, és ha elégszer elisméltik megfelelő helyeken, egyszer még majd lesz is belőle valami.

Most azoknak a kishorgászoknak a (nem éppen mai) képét közöljük, akiknek ilyen pályából nem jutott, pedig megérdemelték volna. Talán éppen ez a tény indította útjára a Kell egy pálya! ötletét.

Buzás Mihály

Szerencse

– Apa, azt ígérted, hogy nekem adod az órát, ha jó lesz a bizonyítványom...
 – Igen, megígértem, és meg is tartom.
 – Na, akkor most szerencséd van. Megtarthatod az órát.

Nagy munka

Kovácsné átmegy a szomszédasszonyához. Látja, hogy az éppen a nagy kanapét próbálja átcipelni a szoba egyik végéből a másikba.
 – De nagy munkába fogtál, Rózsika! Miért nem várod meg, míg hazajön az urad?
 – Á, dehogy! Még csak az kéne, hogy ő is rajta üljön!

Fogadás

Egy építkezésen az egyik munkás mindenki előtt fitogtatta az erejét. Az egyik öreg szakinak elege lett. – Fogadjunk, hogy eltolok valamit ezen a talicskán a kerítésig, amit te nem tudsz visszatolni!
 – Oké, fogadok egy havi fizetésemben.
 – Rendben – mondta az öreg, és fogta a talicskát. – Ülj bele!

Fáraó

– Mi a fáraó?
 – ???
 – A múmia alapanyaga!

Levél

Két turista utazik külföldre. Megérkeznek, és az egyik csodálkozva látja, hogy a társa üres papírlapot tesz egy borítékba, megcímezi a feleségének, és lezárja.
 – Mit jelent ez?
 – Mielőtt elutaztam, összeveszttem a feleségemmel, és most nem vagyunk beszélő viszonyban.

Barkochba

Két székely veti a búzát a szántóföldön. Megállnak ebédelni, és hogy ne unatkozzanak, barkochbázni kezdenek.
 – Tárgy?
 – Ne!
 – Személy?
 – Ne!

– Fogalom?
 – A!
 Elfogy az ebéd, szántanak tovább. Pár hónap múlva eljön az aratás ideje, ebédidő, újra leülnek együtt enni.
 – Tee! Rákérdezhetek?
 – Na!
 – Elektromágneses térerősségvektor!
 – Hunna' tudtad?
 – Vót időm gondókozni...

Unalmas munka

– Mi a munkája?
 – Postán dolgozom, leveleket pecsétélek.
 – Nem unalmas?
 – Nem, mindennap más a dátum.

Hogy hívják?

– Hogy hívják az okos kislány nagyszülőjét?
 – ???
 – Agymama.

Nyereményjáték

Béla bácsinak csörög a telefonja, felveszi:
 – Jó napot, uram, most 10 milliót nyerhet, ha minden kérdésünkre nemmel válaszol. Ké-szen áll?
 – Igen...

Balhé

Tagbaszakadt borostás férfi lép a söntés-pulthoz.
 – Adjon egy féldecit, mielőtt kitör a balhé!
 Megkapja, leönti. Ismét odatartja a poharat:
 – Gyorsan még egyet, mielőtt kitör a balhé!
 Ez így megy ötször egymás után. Hatodszorra megkérdi a kocsmáros:
 – De hát mikor lesz itt balhé?
 – Ha kiderül, hogy nem tudok fizetni.

Tehetség

– Mester, zenére szeretném taníttatni a fia-mat: valamilyen fúvós hangszerre.
 – Na és van hozzá tehetsége?
 – Hát persze! Öt méterről elfújja a gyertyát.

Mindenhol

Utas a kalauzhoz:
 – Tessék mondani, ez a vonat mindenhol megáll?
 – Miért? Maga mindenhol le akar szállni?

Lovasiskolában

A lovasiskola oktatója figyelmezteti a nem-rég beiratkozott Kovácsot:
 – Azzal a lóval jobb lesz nem kezdenie. Annak még soha senki nem ült a hátán.
 – Annál jobb – feleli Kovács. – Én sem ültem még soha lóháton. Legalább egyforma eséllyel indulunk...

Varázsige

Bandika lázas, ami még nem volna nagy eset, de olyan éktelenül jajgat az ágyában, hogy a szülőkben megdermed a vér. Ijedt telefon az orvosnak, aki percekben belül megjelenik, ránéz a gyerekre, odahajol, és sug neki valamit.
 A jajgatás abbamarad.
 – Hát ehhez mit szólsz? – néz az apára az anya, majd kérdően az orvosra tekint.
 – Semmiség az egész – legyint a doki.
 – Mindössze csak azt mondtam a gyerekeknek, hogy fölösleges jajgatnia, mert anélkül is elég beteg ahhoz, hogy ne menjen iskolába.

A hét napjai

Gondolkoztál-e már azon, honnan erednek a hét napjait jelölő szavaink?

Melyik származik más nyelvből, melyik eredeti magyar szó? A hétfő szó két részből tevődött össze: hét és fő. A fő szónak valamikor eleje, kezdete jelentése is volt, tehát ez a hét első napja. Igazolja ezt az értelmezést a következő nap, a kedd neve is. A kedd ugyanis alakilag nem más, mint ketted, jelentése pedig mai nyelven: második. A többi négy nap neve szláv eredetű. A szerda eredeti szláv nyelvi jelentése: középnap. A csütörtöké negyedik nap, a pénteké ötödik nap. A szombat tulajdonképpen a héber sabbath szóra vezethető vissza, a magyarba azonban szintén valamelyik szláv nyelvből került át. A vasárnap szó eredeti jelentése a vásár napja vagy vásári nap, azaz az a nap, amikor a vásárokat tartották.

BECSAPÓS

Hány lóva van a gazdának?

Egy gazdának 10 nyula, 20 lóva és 40 malaca van. Ha azt feltételezzük, hogy minden ló valójában malac, akkor hány lóva van igazából a gazdának?

BECSAPÓSABB

Hányszor is?

Hányszor tudsz kivonni 3-at a 333-as számból?

LEGBECSAPÓSABB

Hány gyertya lesz?

Öt gyertya van a templomban. Egy éjszaka három betörőt láttak bemenni, mindegyik kezében egy gyertya. Hány gyertya lesz másnap?

KVÍZ

Tudod-e?

Mi a magyarok szent madara?

Mi Nápoly tűzhányója?

Hogy hívják a zsidó templomokat?

Ki adta ki az aranybullát?

Ki volt Mátyás házasságon kívül született fia?

Kik a janicsárok?

Kik a meszticek?

Találos kérdések

1. Ágról ágra ugrálok, mogyorót, diót rágok. Ki vagyok én?
2. Tollazata színes, pompás, megismétli a mondókád: mi az?
3. Piszkos ruhád beleteszed, tiszta lesz, mire kiveszed: mi az?
4. Zöld istállóban fekete lovak piros szénát esznek: mi az?
5. Éjjel-nappal mindig jár, mégis egy helyben áll. Mi az?
6. Fúr-farag, de mégsem ács, kopog, mint a kalapács. Fák orvosa, doktora, erdőben az otthona.
7. Híd, de sosem építették. Hét színe van, egy se festék. Földből nyúlik mindkét vége, mégis felvezet az égbe.
8. Mikor fekszel, akkor kél, egyszer egész, máskor fél: mi az?
9. Éjjel-nappal mindig forog, mégse szédül el. Mi az?
10. Aki a nevemet kimondja, azonnal megsemmisít engem. Ki vagyok én?

Mi két különbséget találtunk az első pillantásra azonos képek között. És te?

(Megfejtések: Tudod-e? Turul, Veztív, zsi-Föld, 10. a csend) 5. óra, 6. harkály, 7. szivárvány, 8. a Hold, 9. a mokus, 2. papagáj, 3. mosogató, 4. görögdiánya, gyertya lett a templomban. Találos kérdések 1. „bevittek”, nem pedig ellopták. Így másnapra 8 hogy lopni akartak-e, a három gyertyát pedig Hány gyertya lesz? Nyolc. Senki sem tudja, abból vonod ki a hármat. Pl. 330, 327, 324... is? Kizárólag egyszer. Milyen egyszer kivon- tad a 3-at a 333-ból, egy új számot kapsz, és Hány lóva van a gazdának? Természetesen 20 lóva van a gazdának, attól, hogy valamilyen felté- telezünk, a tény nem változik meg. Hányszor Hány lóva van a gazdának? Természetesen 20 katonái, fehér és indiai ember leszármazottja. török seregben szolgáló zsidós gyalogosság nagóga, II. András, Corvin János, az oszmán- (Megfejtések: Tudod-e? Turul, Veztív, zsi-

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

A 27. számunkban egy közlekedési helyzetet mutattunk meg nektek ezen az oldalon, gondolva, hogy nem árt ismerkedni a közlekedés szabályaival. Ez bizonyosan így is van, és talán nem is volt túl nehéz a kérdés, mert a helyzetet sokan helyesen értelmeztétek. Magyarán: egyenrangú utak kereszteződése látható az ábrán, így a két egyenesen haladó jármű közül az egyiké az elsőbbség. A jobbkezes szabály értelmében az 1-esnek el kell engednie a 2-est. Tehát a helyes megfejtés: az útkereszteződésben a 2-es, az 1-es, majd a 3-as számmal jelölt jármű indulhat. **Játékunk** nyertese a topolyai Kopunovity Dániel, a Csáki Lajos iskola hatodikosa. Jutalmát a jövő hónap elején postázzuk.

És most jól nézzétek meg e heti számunk nyereménykérdését! Egy furcsa városrészletet mutatunk meg nektek. Mit gondoltok, létezik ilyen, vagy fotomanipláció által próbálnak megviccelni bennünket? Ha tudjátok a választ, mármint azt, hogy valóságos városrészletről van-e szó, vagy nem, akkor ne sokáig habozzatok, hanem mielőbb küldjétek el választotokat címünkre, és máris esélyesek lesztek egy szép könyvjutalomra! Megfejtéseketek 2018. október 29-éig várjuk. Levélcímünk változatlan: Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad, e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs

Kérjük, a nevetek mellett tüntessétek fel iskolátok nevét, az osztályt és a lakcímet is!

Sport-e az e-sport?

Kezdjük rögtön azzal, hogy vajon miért is sportol az ember fia vagy lánya? A sport örömforrást jelent, szórakoztat, egészségessé tesz, fejleszt, eredményre sarkall. De mit is jelent az e-sport? Az e-sport vagy elektronikus sport résztvevői profi módon, gyakran pénzdíjas versenyeken vetélkednek egymással különféle videojátékokban (LoL, Dota 2, Fortnite, Call of Duty, Hearthstone stb.). Sokan közülük ebből élnek, szponzorok fizetik a megélhetésüket, úgynevezett „gémer házban” laknak a csapattagjaikkal, ahol edzők és pszichológus készítik fel őket a versenyekre, tornákra. A játékosok tízezrei és a szurkolók milliói üzletet is jelentenek, ráadásul manapság már nemcsak a Távol-Keleten van ez így, hanem Európában is élnek főállású „gémerek”, akik nagyon sok pénzt keresnek a játékközvetítésekkel (pl. Twitchen) is.

De mégis, miféle teljesítményt nyújt egy e-sportoló? Vilámgyors reflexek, bonyolult szabályrendszerek átlátása (a LoL valószínűleg bonyolultabb, mint a legtöbb hagyományos sport), kitartás, akaraterő, rengeteg gyakorlás. Kívülről ebből talán csak annyi látszik: ezek a fiúk és lányok egész nap csak a számítógép előtt ülnek (persze egy sakkmérkőzés alkalmával sem futnak kilométereket az ellenfelek). Ugyan nem valami egészséges 14 órát egy számítógép monitorja előtt tölteni, azonban a jó fizikai erőnlét elengedhetetlen a szellemi munkához is, így ők is megvágóztatják, mit esznek és isznak, illetve nekik is szükségük van testmozgásra. Arról nem is beszélve, hogy a túlzásba vitt testedzés szintén okozhat egészségügyi problémákat.

Hosszasan lehetne érvelni amellett és az ellen, hogy ez csupán egy játék-e, amelyből versenyeket is rendeznek, vagy valódi sport. Egy biztos azonban, a gémerek többségét hidegen hagyja, hogy vajon sportnak tartják-e azt, amivel ő foglalkozik. És valószínűleg nekik van igazuk, mert számukra csak a játék számít, meg annak a sokmillió nézőnek az öröme, akik a kivetítőkön vagy online szurkolnak nekik.

Herédi Károly

Horvátországi kiránduláson

Negyedik osztály végén egy hittanos rajzpályázaton kaptam egy díjat. Rózsafüzért készítettem agyagból, ami szép nagy lett, és ezzel egy utazást nyertem Horvátországba. Eszékre utaztunk szeptember végén. Két lánnyal, két fiúval, két pappal és egy hitoktatóval utaztam. Rengeteg templomban voltunk, gyönyörűek voltak. Nagyon tetszett ez az egynapos kiruccanás.

**Gabrić Tímea, 5. osztály,
J. J. Zmaj iskola, Szabadka**

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

82+79(02.053.2)

ISSN 0350-9141

COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság Autonóm Tartomány

Magyar Nemzeti Tanács

Vajdasági magyar gyermeklap

- Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ A kft. igazgatója: **Ökrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Tóth Eszter** ■ Állandó munkatársak: **Bori Mária, Herédi Károly, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda** ■ Telefon: 021/457-100 ■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon: 021/557-304, e-mail: plasman@magyarszo.rs ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás-előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ Jó Pajtás az interneten: www.jopajtas.com ■ Szerkesztőségi e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs